

MUHOKSEN PUHALLINMUSIIKIN VAIHEITA SUOJELUSKUNNASTA TORVIPOIKIIN 1919–2011

Muhoksen Torvipoikain 50-vuotishistoriikki

SEPPO J.A. KARPPINEN

Muhoksen seurakunnan tervehdys 22.10 1995

Eräässä pöytäpuheessaan uskonpuhdistaja, musiikin ystävä ja tekijä Martti Luther sanoo: ”Missä musisoidaan – siellä vaikuttaa Jumalan musiikkiin luoma järjestys; siellä Jumala vaikuttaa salatulla tavalla katoamattoman maailman ja ihmiselämän suojelemiseksi, kun hän ottaa käyttöön musiikissa olevat elvyttävät ja elämää varjelevat voimat”.

Tämä ajatus nousi mieleeni miettiessäni sanottavaa Muhoksen Torvipoikien juhlivalle soittokunnalle. Musiikilla ja erityisesti puhallinmusiikilla on saanut olla pysyvä sija eri tilaisuuksissa Muhoksella. Moni musiikkia harrastava ihminen on löytänyt oman paikkansa soittokunnassa. Itse on saanut elämäänsä sisältöä ja samalla voinut antaa kuulijoille elämyksiä, musiikillisia nautintoja.

Kotiseutuneuvos Martti Lukka, Torvipoikien ensimmäinen johtaja, on kuvannut muistelmissaan alkuvaiheita näin. ”Minulle jäi vain mieluisia muistoja soittajista ja yleensä mikä liittyi soittomatkoihin, esiintymisiin ja arvosteluihin mitä orkesteri sai osakseen”. Tämä Lukan muistelo viestittää sen, että muhoslainen arvostaa musiikkia, jolla on arvaamattoman suuri merkitys yhteiselämäämme.

Muhoksen Torvipojilla on aihetta juhlaan, onhan 35 vuoden aikaan sisältynyt monia harjoituksia, esiintymisiä ja juhlatunnelman luontia. Torvipoikien työ on saanut rikastuttaa myös seurakuntamme toimintaa. Kirkkoväki on virittäytynyt alkufanfaarien ja rytmien kautta yhteiseen jumalanpalvelukseen. Se on ollut mieltä ylentävää ja sydämiä avaamaan tarkoitettua ylistystä Taivaalliselle Isälle.

Muhoksen Torvipoikien puheenjohtajana tahdon onnitella Teitä niin entiset kuin nykyiset soittajat, Olette antaneet lahjanne suuren Jumalamme käyttöön. Tästä Teitä kiittäen.

Jouni Heikkinen, kirkkoherra, rovasti

MUHOKSEN PUHALLINMUSIIKIN VAIHEITA SUOJELUSKUNNASTA TORVIPOIKIIN 1919–2011

Muhoksen Torvipoikain 50-vuotishistoriikki

*Joka kerran on messinkä purrut, ei hän siitä
täydellisesti irti pääse, sillä mikäpä muu harrastus
vetäisi vertoja nuorelle pojalle ja miehellekin
kuin torvisoitto.
(ote Muhoksen Torvipoikien pöytäkirjasta 27.10.1961)*

Esipuhe

Muhoksen ensimmäinen puhallinsoittokunta perustettiin v.1919, jolloin soittokunta toimi vaihtelevissa kokoonpanoissa Suojeluskunnan alaisuudessa vuoteen 1945 asti. Soittotilaisuudet olivat pääasiassa leiripäivillä, itsenäisyysjuhlissa Ahjolassa ja erilaisissa pitäjäjuhlissa. Vuosina 1939–1944 sota-aika lamaannutti Muhoksen puhallinmusiikkielämän, vaikka joissakin isänmaallisissa tilaisuuksissa olikin musiikkiesityksiä. Tärkein syy soittotoiminnan vähäisyyteen oli se, että Muhoksen suojeluskunnan soittokunnan jäsenet olivat asevelvollisuusiässä ja heidät kutsuttiin rintamalle, jossa osa heistä menehtyi. Sota-ajan jälkeen perinnettä jatkoi v. 1945–59 Pyhäkosken soittokunta. Ryhmä perustettiin Leppiniemeen voimalaitostyömaan yhteyteen ja soittokuntatoiminta laajensi harrastusmahdollisuuksia ja rikastutti koko Oulujoen voimalaitosrakennustyömaiden Montan, Pällin, Nuojuan ja Jylhämän ja etenkin Leppiniemen kylän kulttuurielämää. Pyhäkosken soittokunnan jälkeen uusi soittokunta perustettiin Muhokselle 11.11.1959 yhteistyössä Maamiesseuran, seurakunnan ja Oulun VPK:n kanssa, josta saatiin kelvolliset soittimet. Tärkeinä innostajina toimivat maanviljelijä Martti Lukka (1907–94) ja hänen jälkeensä Olavi Heikkinen. Soittokunnan nimi oli aluksi Muhoksen Seurakunnan Torvipojat, joka muutettiin myöhemmin Muhoksen Torvipojat -nimeksi.

Olen laatinut aikaisemman historiikin (4.10.1995) vuosilta 1919–1995. Tässä käsillä olevassa teoksessa on yhdistetty aikaisempi ja uudempi osio vuoteen 2011 asti. Käsillä oleva historiikki keskittyy kuvaamaan ajallisesti etenevänä tarinana Muhoksen Torvipoikien tilannetta, kehittymistä ja toimintaa yli 50 vuoden aikana. Lähteinä ovat kirjallisuus, kokouspöytäkirjat, dokumentit, toimintakertomukset sekä kirjoittajan omat havainnot ja kokemukset. Lopuksi on yhteenveto, jossa tarkastelen Torvipoikien merkitystä ennen ja nyt sekä luon katsauksen tulevaisuuteen. Historiikissa käytetyt alkuperäiset lähteet säilytetään Muhoksen seurakunnan arkistossa.

Kiitän sydämellisesti Muhoksen seurakunnan kirkkoherraa rovasti Jouni Heikkistä, soittokunnan johtajaa dir. mus. Olavi Heikkistä, koko Torvipoikien soittokuntaa ja etenkin perustajajäseniä Olavi Karpista ja Jaakko Loukosta sekä kaikkia haastateltuja soittajia ja taustahenkilöitä yhteistyöstä ja historiikkia täydentävistä tiedoista.

Seppo J.A. Karppinen, ”Torvipoikatohtori”

Muhoksen ensimmäisten soittokuntien kausi 1919–1945

Suojeluskuntajärjestö syntyi ensimmäisen maailmansodan aikana vuonna 1917. Muhoksen suojeluskunnan perustamisaikaa ei ole tiedossa, mutta sen oletetaan tapahtuneen pian Oulun valtauksen jälkeen. Suojeluskunnan toiminta oli vapaaehtoista maanpuolustustyötä, johon liittyi myös kuoro-, näytelmä- ja soittokuntatoiminta. Muhoksen ensimmäinen puhallinmusiikkia edustanut soittokunta perustettiin suojeluskuntajärjestön toimesta joulukuussa 1919, jolloin Suomi oli ollut itsenäisenä valtakuntana vasta 2 vuotta ja kärsi raskaista sisällissodan haavoista. Oulun VPK:lta ostettuja 7 torvea ryhtyivät soittamaan sotilaskapellimestari ja es-kornetisti Svedbergin (myös joissakin lähteissä: Stenberg) johdolla tilanhoitaja Albert Mikkola, maanviljelijä Reino Tarvainen, Juho ja Kalle Lusikkakoski, liikennöitsijä Hannes Vuoritsalo, joka toimi ensimmäisen suojeluskunnan paikallispäällikkönä, sekä Antti Pohjola ja Valdemar Hartikka.

Muhoksen suojeluskunnan soittokunnassa tapahtui muutoksia 1920-luvulla siten, että johtajaksi tuli ylikapellimestari Pellonpää. Soittajia olivat: Erik Ekroos, Reino Tarvainen, Viljo Lukka, Veli Aho, Hannes Stenfors ja Eero Honkanen. Myöhemmin johtajana toimi kanttori Juho Nurmi. Soittokuntatoiminta lakkasi kuitenkin muutaman vuoden kuluttua. Oulun VPK:lta hankituista soittimista, on osa nykyään säilytettävänä Muhoksen kotiseutumuseossa ja niiden ikä on yli 100 vuotta.

Vuoden 1926 talvella kokosi Honkalan koulun opettaja Veli Aho nuoria miehiä Laitasaaren Ketolanojalla sijaitsevaan Kopsan pirttiin kvintetiksi. Myöhemmin johtajaksi tuli taiteilija Martti Tarvainen, jota seurasi opettaja Matti Viirret. 1920-luvun lopussa ja 1930-luvulla soittokuntaan ovat kuuluneet olivat Eljas Vainio, Martti Tarvainen, Emil Manni, Valtu ja Matti Hartikka, Martti Lukka, Jouko Karhu, Eero Honkanen, Filippus Arola, Eino Piikki, Pauli Ukkola ja Kallas Korpikallio.

Valtu ja Matti Hartikan nuorempi veli Niilo kuului Muhoksen Katajaiset –nimiseen urheiluseuraan ja edusti Suomea mm. vuoden 1936 Berliinin olympialaisissa 1500 metrillä, josta karsiutui. Pariisin EM-kisoissa v. 1938 hän sijoittui samassa lajissa neljänneksi. Häntä tönittiin pahasti juoksun loppusuoralla ja lohdutukseksi putoamisestaan mitalisijojen ulkopuolelle hän sai järjestäjiltä pronssisen mitalin, johon oli kaiverrettu sijoitus (4. sija). Hartikka edusti Suomea kolmessa maaottelussa vuosina 1937–1939.

Niilo Hartikka kertoi (1995) veljiensä harrastuksesta seuraavaa.

Niin todellakin... olen nähnyt Hitlerin elävänä Berliinin kisoissa. Veljeni Valtu ja Matti soittivat Muhoksen suojeluskunnan soittokunnassa. Harjoituksia he pitivät Ahjolassa ja esiintymisiä oli yhdessä Oulujoen soittokunnan kanssa. Suojeluskunnalla oli myös mieskvartetti, jossa lauloivat Niilo ja Matti Hartikka sekä Kallas ja Kalevi Korpikallio. Johtajana toimi Matti Viirret. (1.10.1995)

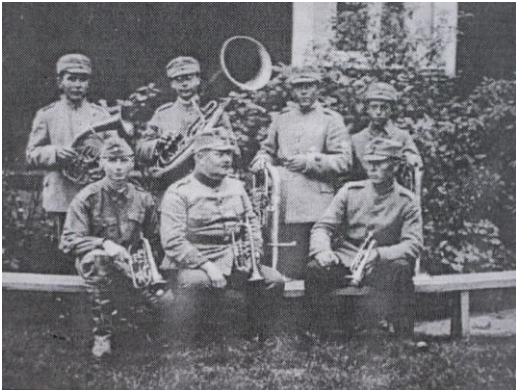
Suojeluskunnan soittokuntien toiminta ja esiintymiset liittyivät isänmaallisiin ja pitäjän kotiseutuhenkisiin juhlallisuuksiin, kuten itsenäisyysjuhlat ja kesäiset pitäjäjuhlat. Leiripäivät, joissa soittokunta toimi viihdyttäjänä, olivat tuohon aikaan suuri tapahtuma. Naapurikuntien suojeluskunnat kerääntyivät yhteen ja miesvahvuus nousi useisiin satoihin. Kansallisesti epävakaisina aikoina soittokunnan esiintyminen mm. itsenäisyyspäivien paraateissa Ahjolan seurojentalolta kirkkoon toimi henkisenä tukena ja identiteetin vahvistajana pitäjän asukkaille.

Teoksessa Entinen Oulujoki (1954), kerrotaan Oulujoen merkityksestä esihistorialliselta kiviltaudelta 1950-luvulle. Teoksen toimittajan Niilo Saarivirran mukaan Kainuun tervanpolton huippukausi ajoittui kuningatar Viktorian aikaan eli vuosiin 1837–1901. Tervan tarpeen vähennyttyä 1900-luvun alussa ja elinkeinona olleen Oulujoen tervasoudun loputtua syntyi sen tilalle matkailutoimintaa. Suomen Matkailuyhdistyksen (SMY) alaosasto perustettiin Ouluun 1895. Reitti Oulujärveä pitkin Kainuusta Säräisniemelle ja jokilaakson kosket ja maisemat Pohjanlahden suulle Ouluun antoivat ikimuistoisia elämyksiä matkailijoille, joita saapui ulkomailta asti. Koskenlaskut olivat ennen sotia suosittuja ja soittokunta joutui kesäisin viihdyttämään yleisöä jopa koskiveneissä soittaen. Esiintyminen palkittiin lähes poikkeuksetta Leppiniemessä tarjotulla lohiaterialla. Soittokunta sai kunnian esiintyä monille Oulujoen koskia seuraamaan saapuneille kuuluisuuksille ja valtiomiehille. Valtion hoitaja, kenraali Mannerheim oli laskenut 25.7.1920 Pyhäkosken Juho Roinisen venevuorolla. Valitettavasti Muhoksen soittokunta ei vielä ollut tuolloin ”iskussa”. Mutta soittokunta sai kunnian esiintyä 5.7.1935 presidentti ”Ukko-Pekka” Svinhuvudin seurueelle, johon kuului mm. maaherra E.Y. Pehkonen ja kenraali Siilasvuo puolisoineen. Seuruetta vastassa olivat mm. suojeluskuntien kunniakomppania, lottien rivistö, Muhoksen ja Utajärven valtuuston jäsenet ym. Ukko-Pekan venettä ohjasivat Pekka ja Jussi Tuppurainen. Leppiniemessä taloustirehtööri J. Karhu ojensi presidentille tuohikontin, joka oli täynnä Oulujoen lohta. ”Minä, herra, sinä herra, kumpi meistä kontin kantaa”, kuului Ukko-Pekan leikillinen vastaus tervehdyspuheeseen. Tämän jälkeen presidentti söi lohta Leppiniemessä ja asteli riippusilta pitkin toiselle puolelle ja ihaili vielä kulteenvetoa, ollen matkaansa hyvin tyytyväinen. Suomi-Filmi on tallentanut tilaisuuden. (Saarivirta 1954, 294–296)

Soittokuntatoiminta jatkui erimuotoisissa kokoonpanoissa aina toiseen maailmansotaan saakka. Laitasaarella Kosulankylällä asunut maanviljelijä Aarne Kinnula (s. 2.6.1908, k. 4.8.2000) muisteli (1995) suojeluskunnan soittokuntaa, sekä soittaja Eero Honkasen menehtymistä pioneeriryhmän miinoitusretkellä Kuhmossa talvisodan aikana talvella 1939–40.

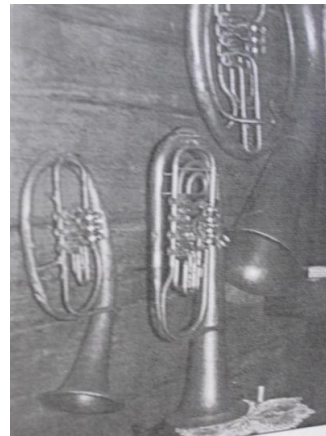
Muistelen, että se Suojeluskunnan soittokunta soitti leiripäivien päättäjäsissä Oulujoen Väinölässä ja Oulun Maikkulassa. Muhokselta osallistui ryhmä Mannerheimin syntymäpäivän paraatisoittoon vuonna 1928. Oulujoen ja Muhoksen soittajat soittivat yhdessä. Soittamassa olivat ainakin Vainion veljekset Pauli ja Elias ja oli siinä kolmaskin, mutten nimeä muista. Nämä Turun puolesta tulleet ostivat sittemmin Maantie-Holapan Nykyrin Aarnelta ja Pekalta. (Huom! Tila sijaitsi Kylmälänkylän tien alkupäässä nyk. Kirkonkylän koulukeskuksen alueella). Eero Honkanen soitti tenoritorvea soittokunnassa, ja hänestä on kuvakin 1920-luvun kuvissa. Olin läsnä kun hän kaatui myöhemmin talvisodassa. Tämä surullinen tapaus oli seuraavanlainen. Pioneeriryhmä oli miinoittamassa Kuhmosta Nurmekseen päin olevaa Soloksen tietä. Miinat oli asetettu valmiiksi ja auto jo odotti lähtövalmiina, kun Eero potkaisi varmuudeksi vielä lunta viritetyin miinan päälle. Tällöin miina räjähti ja Honkanen silpoutui ja kuoli välittömästi... joku vänrikki ja 20 metriä etempänä ollut sotilas haavoittuivat. Se oli sen soittajan loppu, jota ei voi unohtaa. (1.10.1995)

Sota vei 1930-luvun soittokunnasta neljä soittajaa: Talvisodassa menehtyneen Eero Honkasen (tenori/bassotorvi) lisäksi jatkosodassa kaatuivat Eino Piikki (es-kornetti) ja Pauli Ukkola (tenoritorvi) sekä baritonintorven soittaja Kallas Korpikallio menehtyi rintamalla saamansa sairauden murtamana. Soittokunnan johtajina toimivat sotilaskapellimestari Svedberg, ylikapellimestari Pellonpää, opettaja Veli Aho, kanttori Juho Nurmi, taitelija Martti Tarvainen, opettaja Matti A. Viirret ja ammattiopettaja Eino Piikki. Muhokselle valmistui välirauhan aikana vuonna 1941 Pyhänlinnan suojeluskuntatalo, jossa myöhemmin säilytettiin useaan otteeseen edellä mainittuja VPK:n soittimia. Suojeluskuntien lakkauttamisen jälkeen talo siirtyi Muhoksen maamiesseuran omistukseen.

Muhoksen suojeluskunnan soittokunta 1920-luvulla. (Kuvan omistaa Veikko Lukka)
Edessä (vas.) Erik Ekroos, johtaja Pellonpää, Reino Tarvainen. Takana (vas.) Viljo Lukka, Veli Aho, Hannes Stenfors ja Eero Honkanen.

Vuonna 1939 alkanut sota lamaannutti Muhoksella toimineen puhallinmusiikkielämän, mutta kahden vuosikymmenen aikana kehittynyt ja eri tilanteissa ihmisten toimiin ja askareisiin vaikuttanut puhallinmusiikki jatkui paikkakuntalaisten mielissä, surun, lohdutuksen, mutta myös toivon sanomaa ilmentäen, vaikeiden sota-aikojen yli. Vuosina 1918–1944 toimineet suojeluskuntajärjestöt lakkautettiin Liittoutuneiden valvontakomission määräyksellä 1944, joten samalla Muhoksen orkesteritoimintakin lakkasi toimimasta. Osa yli 100 vuotiaista torvivanhuksista on säilyttävinä Muhoksen kotiseutumuseossa.

Muhoksen suojeluskunnan soittokunta Utajärven Niskankylässä leiripäivillä 1920-luvulla (om. Veikko Lukka) Soittajat vasemmalta seisomassa: Eljas Vainio basso, Martti Tarvainen barytoni, Emil Manni klarinetti, Matti Hartikka I b-kornetti, Martti Lukka es-kornetti. Edessä vasemmalta: Jouko Karhu II b-kornetti, Eero Honkanen tenori, Filippus Arola altto.

Alkuperäiset yli 100-vuotiaat Oulun VPK:n soittimet. Muhoksen kotiseutumuseo 1995.

Muhoksen Pyhäkosken soittokunnan kausi 1945 - 1959

Jatkosodan jälkeen yritti soittokuntaa perustaa Muhoksen maamiesseura, jonka puheenjohtajana toimi Kaarlo Klasila. Soittajia ja soittimia oli mm. Pohjolan Poikakodissa, jonka johtajana oli tuolloin Yrjö Siltanen ja pääkatsastajana Hannes Heikkinen. Pyhänlinnan vahtimestarina ollut entinen armeijan soittaja veti soittoryhmää, mutta hanke ei lopulta onnistunut soittajapulnan vuoksi.

Sotien jälkeen Leppiniemen Pyhäkosken voimalaitoksen rakennustyömaan yhteyteen syntyi harrastustoimintaa, kuten urheiluseura Pyhäkosken Pyörre, näytelmäpiiri ja kuoro. Keväällä 1945 vilkastui henkinen toiminta siinä määrin, että perustettiin yhtiön omiin tarpeisiin soittokunta varastopäällikkö Hugo Hiltusen aloitteesta. Soittimet lainattiin aluksi Muhoksella aikaisemmin toimineiden soittokuntien varastoista, joita säilytettiin Pyhänlinnassa, silloisen maamiesseuran talossa Muhoksen kirkonkylällä.

Pyhäkosken soittokuntaa, jonka jäsenet olivat muhoslaisia harrastajamuusikoita, ryhtyi johtamaan aluksi oululainen muusikko Alvar "Allu" Hietanen. Uusia puhaltajia saatiin voimalaitosyhtiön palveluksessa olleista puhallinmusiikista kiinnostuneista tai jo valmiiksi soittotaitoisista miehistä.

Myöhemmin Pyhäkosken soittokunnan johtajaksi siirtyi entinen armeijan soittoaliupseeri Alvar Heinvirta, jolloin Leppiniemen soittokuntatoiminta vakiintui ammattimaiseksi ja yhtiö osti soittokunnalle omat soittimet. Vanhat ja perinteikkäät Oulun VPK:lta hankitut soittimet jäivät käyttöä vaille.

Vas. Pyhäkosken Torvisoittokunta v.1945–49. Kuvan omistaa Veikko Klasila. Eturivi (vas.) Touko Karhu, Pentti Peteri, tuntematon, Seppo Karhu, Veikko Klasila, Alvar Hietanen. Keskirivi:(vas.) Esko Leinonen, Martti Lukka, Johannes Patanen. Takarivi (vas.) tuntematon, Ilmari Tikanoja, Hugo Hiltunen.

Oik. Pyhäkosken soittokunta Pällin ja Nuojuan voimalaitosten valmistumisjuhlassa kesällä 1954.

Soittajat vasemmalta: Yrjö Vuolle, Kosti Hietakangas, Eemeli Salonen, Alvar Heinvirta (joht.), Pentti Oksman, Antero Permola, Jouko Korpela, Alvi Hietanen, Aimo Mononen, Heikki Mäcklin, Onni Eilola.

Pyhäkosken soittokunta synnytettiin "painikämpässä"

Ennen Seuratalon valmistumista 20.12.1946 soittokunta harjoitteli ns. painikämpässä. Pyhäkosken soittokuntaan kuullut soittaja, maanviljelijä Veikko Klasila (s. 8.1.1921) muistelee soittokunnan alkuaikoja.

Muistan Pyhäkosken soittokunnan perustamisen v. 1945. Sinne Leppiniemen Lohituvan alavirran puolelle, pohjoisrannalle, oli Oulujoki Oy rakennuttanut painikämpän, jossa painijat harjoittelivat. Siellä ne soittimet jaettiin. Kaikille soittimille oli ottajat, paitsi es-kornettia ei halunnut kukaan. Se oli jotenkin kulunut, mutta joku sen kuitenkin otti harjoittelu- ja opettelusoihtimikseen. Muhokselta meitä kulki harjoituksissa mm. Martti Lukka, Touko ja Seppo

Karhu, Esko Leinonen, ja minä. Poikakodista kävi kaksi soittajaa, joiden nimiä en muista... Kulku tapahtui polkupyörillä. Muistan, että Muhoksen asemapäällikkö Mannonen soitti aikansa siellä, ennen kuin muutti pois Muhokselta.

Olin Pyhäkosken soittokunnassa aina vuoteen 1948 asti ja soittimen luovutin pois v. 1949. Olin perustanut perheen ja muutin minäkin pois Muhokselta. Syinä soittokunnan lopettamiseen v.1960 olivat tietojeni mukaan eräänlainen luottamuspuola johtajan ja soittajien välillä, mikä aiheutti soittajien vetäytymisen pois soittotoiminnasta.

Soittokunnan jäsen, autoilija Seppo Karhu (s. 26.3.1921) on kertonut, että hän liittyi heti sotien jälkeen v. 1945 soittokuntaan, jossa ehti soittaa kolmisen vuota. Lupaavasti alkanut soittajan ura katkesi työesteisiin. Liikenneluvan saatuaan hän ryhtyi yksityisyrittäjäksi eli autoilijaksi. Kolmivuorotyöltä ei jäänyt aikaa soittoharrastukselle. Soittokunnassa Seppo soitti isänsä talousneuvos J.T. Karhun Amerikoista tuomaa hopean väristä b-kornettia. Nykyinen Muhoksen Torvipoikien soittaja Olavi Karppinen kertoo muistaneensa tämän hyvä-äänisen soittimen, jota oli kevyt puhaltaa ja jonka hän olisi halunnut omaksi soittimekseen kun liittyi Torvipoikiin v. 1959. Soittimen otti haltuunsa Martti Lukka. Sepon mukaan harjoituksia oli pari kertaa viikossa säännöllisesti. Ruokatuntien aikana soittajat, jotka olivat yhtiön työntekijöitä, kokoontuivat pitämään ”työpaikkakonsertteja” eli harjoittelemaan verstashalliin. Varsinaiset esiintymiset rajoittuivat soittokunnan alkuaiikoina yhtiön omiin tilaisuuksiin.

Nuorempi Touko-veli soitti myös samassa yhtyeessä jatkaen uraansa vuodesta 1947 lähtien armeijan soitto-oppilaana. Nykyään Seppo Karhu viettää leppoisia eläkepäiviään Elsa-vaimonsa kanssa Oulun Kaukovainiolla, mutta perusmuhoslaisena hän viettää kesänsä Muhosjoen varrella sijaitsevassa kesäasunnossaan. Pyhäkosken soittokunnan aikoja hän muistelee lämmöllä:

Harjoituksissa vallitsi hyvä ja yritteliäs henki. Harjoituspaikkana oli aluksi painisali, joka sijaitsi joen rantamilla. Kulkeminen Pyhäkoskelle tapahtui kirkonkylältä myös linja-autolla, johon Oulujoki Oy:ltä saatiin ilmaiset liput. Soittajia vastaperustetussa soittokunnassa olivat muistaakseni ainakin seuraavat: Heinvirta Alvar, Hietanen Allu, Hiltunen Hugo, Karhu Seppo ja Touko, Kilappa O., Klasila Veikko, Lukka Martti, Patanen Johannes ja Tikanoja Ilmari.

Es- kornetin kohtalo

Harvoin arvokkaat soittimet jäivät käyttöä vaille. Näin kävi edellä mainitulle es-kornetille, joka löysi lopulta omistajansa muhoslaisesta nuoresta sukeltajain merkinantajasta ja Derrik-nosturin ohjaajasta, joka oli tuolloin Väinö P. Karppinen (s. 25.8.1926). Hän kertoo seuraavassa es-kornetin kohtalosta ja lyhyehköksi jääneestä soittajaurastaan:

Työvoiman ollessa parissa tuhannessa tarvittiin erilaista harrastustoimintaa, kuten urheilutoimintaa ja soittokunta. Jotenkin itsekin olin kiinnostunut soittamisesta joskus vuoden 1945 alkupuolella. Menin mukaan tilaisuuteen, jossa jaettiin soittimia halukkaille soittajille. Es-kornetille ei ollut ottajaa. Kun se jäi vapaaksi halusin koettaa, josko minäkin oppisin soittamaan. En liioin tiennyt, että se oli todella vaikea saada soimaan. Vein soittimen repussa parakkiiin, jossa tuolloin asuin ja harjoittelin sopivan tilaisuuden tullen, etten olisi häirinnyt muita.

Tuosta ajasta on kulunut (v. 1995)50 vuotta, joten en muista opettelinko kirjallisuudesta vai sainko jonkinlaista ohjausta soitossa. Mutta muistan Wilho Siukosen Koulun ja kodin laulukirjan (Otava 1943) joka on vieläkin kirjahyllyssäni. Tähän kirjaan olin numeroinut sormituksia kahteentoista mielestäni helpoimpaan lauluun.

Varsinainen soittokunta harjoitteli ns. painikämpässä talvipakkasellakin. Joki höyrysi avoimena vieressä ja intoa harrastukseen täytyi olla, kun Muhokselta harjoituksissa kävi mm. Martti Lukka, Touko ja Seppo Karhu ja Veikko Klasila. Muita muistamiani soittajia olivat Ilmari Tikanoja, Johannes Patanen, Kilappa, Hugo Hiltunen ja johtaja Alvar Heinvirta.

Niin, siitä es-kornetista... Eräänä aamuna tuuttaillessani ja tapaillessani säveliä – taisi olla laulu Tätä peltoa kynteli taattoni mun... jne – tuli siivooja Lyyti Pirttikoski parakkia siivoamaan ja antoi suorasanaisen, joskin tylyn arvostelun soittotaidostani: "Ei sinusta tuu soittajaa..." Ja Lyyti oli enemmän kuin oikeassa loppujen lopuksi. Myöhemmin es-kornetille oli ilmoittautunut pätevä soittaja. Muodon vuoksi kapellimestari Heinvirta kyseli ja testasi taitojani ja antoi minun ymmärtää, että soitinta tarvittaisiin jo valmiille soittajalle. Niin luovutin soittimen pois, mutta en lainkaan haikealla mielellä – olinhan ainakin yrittänyt parhaani. (18.9.1995)

Pyhäkosken soittokuntatoiminnan vakiintuessa palvelemaan yhtiön tilaisuuksia ja juhlia sen soittajistossa tapahtui kehittymistä ja uusiutumista siten, että soittokunta muistutti pian lähes ammattitasoista soittokuntaa.

Muusikot olivat entisiä soitto-oppilaita, armeijan soittajia tai ammattimuusikoita. Orkesteri esiintyi Oulu- ja Kemijokien rakennustyömaiden harjannostajaisissa, sekä voimalaitosten vihkiäisjuhlissa. Se vastasi myös yleisön viihdyttämisestä erilaisten kutsuvieraiden saapuessa Leppiniemeen ja pyrki rikastuttamaan musiikillaan paikkakunnan juhlatilaisuuksissa. Harjoittelu oli kurinalaista, säännöllistä ja ammattimaista. Juhlissa soitettuja kappaleita olivat mm. Gladiaattoreiden marssi, Finlandia, Unkarilaiset rapsodiat sekä suomalainen kansanmusiikki, kuten Kesäillanvalssi.

Muusikot olivat entisiä varuskuntien soittajia tai muutoin ammattimaisia taitureita kuten maalari Heikki Mäcklin (synt. 11.5.1935), joka on ylläolevassa kuvassa. vuodelta 1954. Heikki kertoo soittokuntaan liittymisestäään ja soittajaurastaan seuraavaa.

Kansakoulusta päästyäni oli opettajani Reino Kuparinen kehoittanut minua hakeutumaan soitto-oppilaaksi. Pääsin JR I varuskuntaan Ouluun, jossa minusta tuli soitto-oppilas keväällä 1950. Tein ensiksi armeijan kanssa kirjallisen sitoumuksen kolmeksi vuodeksi ja aloitin trumpetinsoiton harjoittelun soittokunnan kapellimestari Malinmaan johdolla. Kävin soitto-oppilasaikanani aliupseerikoulun ja minusta tuli alikersantti.

Vahvistettuun torviseitsikkoon Pyhäkoskelle

Vuonna 1954 minulle oli tarjolla varuskunnan soittokunnan musiikkikersantin vakanssi. Kuitenkin Muhoksen Leppiniemessä Oulujoki osakeyhtiöllä oli toiminnassa soittokunta, jota johti kapellimestari Alvar Heinvirta. Hän tiedusteli halukkaita soittajia siviilisoittokunnan riveihin ja tarjosi ns. vapaata siviilivirkaa tai työtä soittotyön lisäksi. Tuossa vaiheessa ei Oulun varuskunnan soittokunnasta ollut muita lähdössä Oulujoki osakeyhtiön leipiin... minä olin varmaan viimeinen värvätty soittaja. Tullessani Leppiniemen soittokuntaan totesin, että mukana oli runsaasti entisiä armeijan soittajia. Soittokunta oli ns. vahvistettu torviseitsikko ja minulle annettiin toisen kornetinsoittajan tehtävät. Tuohon torvensoiton opetusvaiheeseen kuului mukana oleminen 220 soittajaa koostuvassa soittokunnassa Helsingin olympialaisissa vuonna 1952.

Tuohon aikaan Leppiniemessä työskenteli arvioni mukaan noin 1000 työntekijää ja asunnoista oli kova pula. Ensimmäisen vuoteni asuin Muhoksen kirkonkylässä Korpikallion pienessä mökissä, joka vaihtui myöhemmin poikamiesasuntoon Leppiniemessä.

Soittokunta harjoitteli kaksi kertaa viikossa: alkuviikosta ja toisen kerran torstaina. Harjoitukset kestivät 2 tuntia yleensä klo 17–19. Tästä saimme pientä harjoittelurahaa. Kesäisin pidimme Leppiniemessä ns. puistokonsertteja ja ohjelmaan kuuluivat kaikki yhtiön juhlien soitot, kuten voimalaitosten vihkimiset ja muut vastaavat. Muistelen, että olin soittamassa presidentti Kekkoselle hänen vieraillessaan Leppiniemessä. Soittokunta osallistui paikkakunnan rientoihin, kuten itsenäisyysjuhliin, äitienpäiviin ja yhden kerran myös Vappumarssilla, joka lähti liikkeelle Leppiniemen tienristeyksestä kohden kirkonkylää. Marssihoitoja taisi olla tuolloin lähemmäs tuhat marssijaa. Muutoin soittokunta ei osallistunut poliittiseen toimintaan.

Soittajat tulivat Pyhäkosken soittokuntaan ympäri Suomen

Muistamani mukaan soittokunnassa ei silloin enää ollut yhtään paikkakuntalaista soittajaa, vaan kaikki olivat ympäri Suomea. Soittokunnassa soittivat: I trumpetti Pekka Yli-Perkka, II trumpetti oli minun hoidossa, Es-kornetti Alvar Heinvirta, Baritoni Jouko Korpela, Es-altto Kosti Hietakangas, B-tenori Onni Eilola, Es-tuuba Jussi Haakana, lyömäsoittimet Väinö Haiplus, I klarinetti Yrjö Vuolle ja II klarinetti Eemeli Salomaa. Myöhemmin kun Korpela lähti soittokunnan riveistä pois, ryhtyi Onni Eilola soittamaan baritonia ja tenoritorveen tuli laitoksen korjaamolla työskennellyt mies, jonka nimeä en nyt muista. Tällä kokoonpanolla soitimme aina Seurantalon paloon saakka eli vuoteen 1956. Palossa tuhoutui soittokunnan nuotiston lisäksi osa soittimistakin. Palon jälkeen soittotouhu Leppiniemestä siirtyi Vaalan Jylhämään, jossa soittotouhussa minä en ollut enää mukana.

Soittokunnan ohjelmistoon kuuluivat mm. suomalaiset kansanlaulusikermät ja marssit. Isoja kappaleita olivat esimerkiksi Orfeus manalassa ja Unkarilainen tassi No: 5 oli hyvin kysytty esityskappale, kuten myös Jääkäriin morsian ja Kesäilta -valssi etenkin puistokonserteissa.

Soittokunnan johtaja oli suhteellisen tiukka harjoituksissa: jos jollakin soittajalla tuli vääriä ääniä, niin kappale otettiin hyvin herkästi aina alusta uudestaan. Soittajien keskuudessa vallitsi leppoisa ilmapiiri. Soittaminen oli itseohjautuvaa, sillä jokaisen oli harjoiteltava stemmansa hyvin tullessaan yhteisharjoituksiin. Soitto oli puhdasta ja mielestäni helppoa kuunneltavaa. Kävimme ainakin yhden kerran soittamassa Oulun paikallisradiossa.

Soittamalla tienatut markat olivat suhteellisen vähäiset, vaikka soittokunta suoritti muutamia kertoja ulkopuolisillekin maksullisia soittoja, kuten Oulun maatalousnäyttelyissä.

Kaikki loppuu aikanaan

Seuratalon palon jälkeenkin soittotoiminta jatkui. Yhtiölle hankittiin uusia soittimia ja Heinvirta jatkoi johtamista. Viimeisin soittokunnan esiintyminen tapahtui Valajaskosken voimalaitoksen vihkijästilaisuudessa v.1960. Tuolta reissulta palatessa soittokunnan soittajien kesken ja lähinnä soittajien ja johtajan välille tuli syvää erimielisyyttä, mikä johti siihen, että soittajisto päätti keskenään yksimielisesti, että soittokunnan soitot olivat kaikki loppuun soitettu.

Oma torvensoittamiseni päättyi siihen, kun meni omat hampaat ja minua alkoi vaivata "ansatsin" puute, eikä "messinginpuremisesta" enää tullut mitään. Soittamista en kuitenkaan heittänyt vaan siirryin hanuriin, jota olen nyt harrastanut itseopiskelun kautta jo 25 vuoden ajan.(4.7.1995)

Kun Pyhäkosken soittokunta oli lopettanut toimintansa, jäivät soittimet lepäämään joksikin aikaa laakereilleen. Vaalassa ja Utajärvellä virisi soittokuntatoimintaa, jolloin Pyhäkosken orkesterin soittimet matkasivat uusiin osoitteisiin mutta saman yhtiön eli Oulujoki Osakeyhtiön sisällä. Osa soittimista luovutettiin myös tulevalle Muhoksen Torvipojat-nimiselle orkesterille.

Muhoksen Torvipoikien kausi 1959–1995

Pyhäkosken soittokunnan toiminnan vähitellen lakattua v. 1950-luvun loppuvuosina ja siirryttyä Vaalan Jylhämään ei Muhoksella ollut virallisesti toimivaa soittokuntaa, mutta aikaisemmin mainitut vanhat Oulun VPK:n soittimet olivat edelleen säilössä Pyhänlinnan komeroissa. Entinen soittaja, maanviljelijä Martti Lukka oli aikoinaan kunnostanut ne varastoitavaan kuntoon - täten tehden suuren kulttuurityön - joten soittimet voitiin ottaa tarvittaessa käyttöön, koska ne olivat säilyttäneet toimivuutensa.

Martti Lukan asiasta mainittuaan eräille Maamiesseuran johtohenkilöille, sai hän maanviljelijä Kalevi Korpikalliolta kehotuksen perustaa Muhokselle soittokunta, joka toisi nuorisolle kehittävän vapaa-ajanharrastuksen. Seurakunta ryhtyi tukemaan toimintaa rovasti A. I. Heikinheimon myötävaikutuksella.

Soittimet jaettiin marraskuussa 1959

Idea perustettavasta soittokunnasta alkoi kypsyä heinä-elokuussa 1959, kunnes marraskuun 11. pv:nä 1959 soittokunnan ensimmäisissä harjoituksissa jaettiin instrumentit soittamisesta kiinnostuneille pojille. Tätä päivämäärää pidetään Muhoksen Torvipoikien syntymäpäivänä, vaikka ensimmäinen virallinen soittokunnan kokous pidettiin 17.11.1960. Soittajat olivat aloittelijoita, joilla ei ollut mitään teoreettista tai käytännön tietoa soiton alkeista. Uuden soittokunnan johtajana toimi baritonisti, maanviljelijä Martti Lukka ja soittajaina olivat seuraavat: Pentti Karppinen b-kornetti, Olavi Karppinen klarinetti, Pekka Leskelä es-altto, Esa Leskelä es-kornetti, Taisto Porola b-kornetti, Esko Kamila b-basso, Esa Korpikallio, Ilkka Tikkanen b-kornetti, ja Pekka Leiviskä tenori. Soittokunnan nimeksi muodostui Muhoksen Seurakunnan Torvipojat. Se muutettiin myöhemmin Muhoksen Torvipojiksi, jonka katsottiin sopivan myös maallisiin tilaisuuksiin.

Muhoksen Torvipojat v.1961. Ensimmäinen virallinen kokoonpano.

Soittajat eturivissä (vas.): Esa Leskelä, Olavi Karppinen, Martti Lukka (joht.), Taisto Porola, Pentti Karppinen. Takana (vas.): Pekka Leiviskä, Ilkka Tikkanen, Pekka Leskelä, Esko Kamila, Esa Korpikallio.

Virallinen järjestäytyminen

Muhoksen Torvipojat -niminen soittokunta järjestäytyi virallisesti kokouksessaan 17.11.1960. Johtokuntaan valittiin seuraavat jäsenet: rovasti A.I. Heikinheimo, Kalevi Korpikallio, Martti Karppinen, Ilmari Järvilehto, Esko Kamila ja Martti Lukka. Soittokunnan muihin tehtäviin valittiin isännäksi T. Porola, emännäksi Laina Porola, soittokunnan johtajaksi M. Lukka, varajohtajaksi I. Järvilehto, huoltajaksi O. Karppinen sekä ohjelmatoimikuntaan P. ja E. Leskelä, V. ja S. Lukka, V. Aitamurto ja J. Valkama. Myöhemmin 24.11.1960 pidetyssä ensimmäisessä johtokunnan kokouksessa valittiin johtokunnan puheenjohtajaksi rovasti A.I. Heikinheimo, varapuheenjohtajaksi K.Korpikallio, sihteeriksi M. Karppinen ja rahastonhoitajaksi E. Kamila.

Ensimmäisessä johtokunnan kokouksessa päätettiin tehdä seurakunnalle 300.000 mk (silloista rahayksikköä) anomus uusien torvien hankkimista varten, päätettiin pitää partiolaisten kanssa yhteinen kuusijuhla ja samaisessa kokouksessa esitettiin johtaja Martti Lukan säveltämä ja sovittama Torvipoikien marssi.

Ensiesiintyminen

Kuukauden harjoittelun jälkeen Torvipojat esiintyi yhdessä kirkkokuoron kanssa yhteisessä joulujuhlissa (so. pikkujoulussa) soittaen kappaleet Enkeli taivaan ja Maa on niin kaunis. Ensiesiintymisessä johtaja Martti Lukan mukaan "teknillisen soittovarmuuden ja sävelpuhtauden korvasi eläytyminen soittoon voimakkaine jalan lyömisineen lattiaan, vaikka pihinän ja törähtelyn seasta oli erotettavissa myös tuttuja säveliä". Ensimmäinen julkinen esiintyminen tapahtuikin vasta 6.12.1960 Pyhänlinnassa pidetyssä itsenäisyyspäivän juhlassa, jolloin takana oli reilun vuoden harjoittelukausi ja soiton kvaliteetti korvasi volyymin.

Muhoksen Torvipojat Martti Lukan johdossa v. 1959 - 1969

*Mikä on se maa, jossa tuhannet järvet kimaltelee ?
Missä metsät aavan meren lailla tuulessa aaltoilee ?
Missä kantele herkimmin kansan sielussa soi ?
Se maa on Suomi, meidän armas synnyinmaa.*

Martti Lukka

Maanviljelijä, kotiseutuneuvos Martti Lukka (1907–1994) on toiminut läpi elämänsä aktiivisena musiikki- ja kulttuurielämän vaikuttajana Muhoksella. Lukuisat kertomukset, sanoitukset, kokoelmat, sävellykset ja sovitukset ovat rikastuttaneet ja vahvistaneet pitäjän kotiseutuhenkeä sekä koko Oulujokilaakson henkistä elämää. Muhoksen Torvipoikien perustajana hän on oleva esikuvana kaikille nykyisille ja tuleville puhallinmusiikin harrastajille Muhoksella. Lukka kirjoittaa musiikkiuransa alkuajoista seuraavaa:

Taisi olla vuosi 1925 tai -26, kun Karhusta tuotiin puhelinsanoma, että minun tulisi saapua nuorisoseuran talolle Ahjolaan. Oli kesäinen päivä, kun pihalla seisoivat silloinen suojeluskunnan aluepäällikkö Airaksinen, joka kehotti tulemaan sisälle. Kahvilahuoneessa istui tanakka ja vanhempi sotilashenkilö, joka oli ylikapellimestari Pellonpää. Airaksinen minut esitteli sanoen, että tässä on se poika, josta on ollut puhetta. Kapellimestari antoi minulle b-kornetin ja kehotti puhaltamaan siihen. Sain siitä jonkunlaisen äänen, koska olin puhallellut Viljolla ollutta alttotorvea. Sitten alkoikin harjoitukset, joita kesti muutaman viikon tai pari. Minun harjoitukset oli päivällä ja soittokunnan harjoitukset illalla. Ensimmäisenä minun piti soittaa tunnettu laulu Oi terve Pohjola. Sain tuolloin erittäin hyvää rytmioppia, joka oli myöhemmin tarpeen opettaessani soitto-oppilaita.

Liityin suojeluskunnan soittokuntaan, kun sitä johti opettaja Matti Viirret. Erosin siitä siirryttyäni Tyrnävälle. Sielläkin oli toiminut aikoinaan soittokunta ja edelleen oli käyttämättömiä torvia. Ehdotin opettaja Paimelalle soittokunnan perustamista. Näin tapahtuikin ja johtajaksi tuli opettaja Into Aaltonen. Itse soittelin barytonia, vaikka Muhoksella olin soittanut es-kornettia. Kun palasin jälleen Muhokselle, minua pyydettiin seitsikon johtajaksi. Soittelimme paikkakunnan juhlissa muutaman vuoden, siihen saakka kunnes alkoi sota-aika, joka vei mennessään neljä soittokuntalaista: Honkasen, Piikin, Ukkolan ja Korpikallion.

Muutama vuosi ennen sotaväkeen menoa liityin suojeluskuntaan, niin kuin kaikki muutkin talonpojat. Minua kiinnosti enemmänkin soittokunta, joka toimi suojeluskunnan yhteydessä. En tässä pahasti pettynytäkään, sillä aika pian pääsin soitto-oppilaaksi. Harjoituksia pidettiin läpi vuoden. Ne olivat tavallaan vaihtelua jokapäiväiseen raadantaan. Silloiset sotaharjoitukset otin leikin kannalta, koska ei silloin osannut pelätä, että joskus tulisi sota. Vapausota oli vaatinut niin paljon uhreja, ettei kukaan olisi uskonut parinkymmenen vuoden päästä sodittavan uudelleen. Sitä paitsi suojeluskunnan toiminnassa oli paljon viihde harrastuksia, kuten seka- ja mieskuoro, soittokunta ja näytelmätoimintaa, joissa kaikissa olin mukana. Minun kohdallani jäikin sotilaallinen puoli vähemmälle osalle. Harjoituspäivät kestivät noin viikon kerrallaan. Joukossa oli mainioita kaskunkertojia, kuten Tyynelän Akseli ja Yrjämän Kalle, jotka puoleen yöhön asti kertoivat meille muille vitsejä jonkun kansakoulun luokkahuoneen lattialla maatessamme.

Itsenäisyyspäivän paraatit olivat juhlallisia, kun kokoontuttiin Ahjolaan ja sieltä marssittiin kirkkoon jumalanpalvelukseen. Silloin kun oli lauha sää, soitimme kulkueen edessä marsseja ja kirkossa arvokkaampaa musiikkia. Kävin suojeluskunta-aikana Iissä alipäällystökurssin ja sen seurauksena minut korotettiin suojeluskunnan alikersantiksi. Varsinaisessa sotaväessä siitä oli hyötyä sen verran, että pääsin kokeiden jälkeen kuntoisuuslomalle.

Nykyään ei anneta arvoa aikonaan toimineille suojeluskunnille poliittisista syistä, vaikka silloin rivijäseniä oli kaikista kansankerroksista: työmiehiä, talonpoikia ja maisteri seisovat rinnakkain rivissä ja henkisisä harrastuksissa. Ne, jotka eivät ole olleet mukana, ovat saaneet täysin väärän kuvan suojeluskuntatoiminnasta.

Sodan jälkeen lainattiin entiset suojeluskunnan torvet Leppiniemeen Pyhäkosken soittokunnalle, jonne minuakin pyydettiin barytonisoittajaksi. Tuolloin johtajana oli Allu Hietanen Oulusta. Hänen jälkeensä tuli johtajaksi entinen armeijan soittaja Heinvirta ja hänen mukanaan Korpela, joka soitti myös barytonia. Itse jäin pois, kun oli saatu pätevämpi soittaja barytoniin. Hän oli todella huippusoittaja, mutta viinaanmenevä, mikä aiheutti hänelle kohtalokkaita seurauksia. Myöhemmin Pyhäkosken soittokunnalle ostettiin uudet soittimet ja vanhat lainasoittimet palautettiin. (Nämä soittimet varastoitiin kunnostuksen jälkeen Pyhänlinna, kuten aikaisemmin on mainittu).

Torvipojat pitäjän musiikkikasvattajana

Muhoksen Torvipojat toimi Martti Lukan johtamana perustamisestaan 11.11.1959 vuoden 1969 loppuun. Hänen saavutuksiinsa luetaan Muhoksen soittokuntatoiminnan perinteiden jatkaminen ja uudelleen synnyttäminen lähes tyhjästä, puhallinmusiikkitoiminnan vakiinnuttaminen, tekniikan ja sävelpuhtauden kehittäminen yhteissoitannoltaan harmoniseksi kokonaisuudeksi, puhallinmusiikin arvostuksen ja musiikkikulttuurin ylläpitäminen kotiseudullamme. Soittokuntatoimintaan kuului myös uusien soitto-oppilaiden kouluttaminen. Martti Lukan mukaan sen kymmenen vuoden aikana, jonka hän toimi Muhoksen Torvipoikien johtajana, hänellä oli "yli sata poikaa ja tyttöä, joista kaikista ei kuitenkaan tullut soittajia".

Muhoksen Torvipoikien alkuaikojen toimintakertomuksissa voidaan havaita ahkeruus, innokkuus ja edistyminen. Vuosittaiset harjoitusmäärät (jopa 70 kertaa vuodessa) osoittavat, että soittamiseen paneuduttiin tosielellä. Tästä oli seurauksena musiikalisuuden ja sävelpuhtauden kehittyminen korkeatasoiseksi ja nautittavaksi, joista soittokunta saikin ansaittua tunnustusta yleisöltään. Nuori soittokunta esiintyi pääasiassa omalla paikkakunnallaan.

Soittokunta harjoitteli Muhoksen vanhalla seurakuntatalolla syksyyn 1964 asti, kunnes toiminta siirtyi yhteiskoulun tiloihin. Myöhemmin harjoituksia pidettiin vanhalla säästöpankilla. Joulukuussa 1967 päästiin muuttamaan uuden seurakuntatalon harjoitteluhuoneeseen. Merkittävä tilaisuus oli SULASOL:n Itsenäisyyden 50-vuotisjuhlien kunniaksi järjestetty tilaisuus Pohjankartanossa, jossa suurtorvisoittokunta soitti isänmaallista musiikkia yhdessä kuorojen kanssa Martti Lukan johdolla. Muhoksen seurakunta tuki soittokuntaa vuosittaisella määrärahalla, joten soittokunta toimi itsenäisenä orkesterina seurakunnan alaisuudessa, vaikka keskusteluja soittokunnan nimen rekisteröimisestä oli useaan otteeseen johtokunnan kokouksissa. Tämän lisäksi soittokunta toimi Muhoksen yhteiskoulun orkesterina, jolloin oppilassoittajat saivat soittoharrastuksestaan musiikkinumeron todistukseensa.

Martti Lukka johti Muhoksen Torvipoikia 10 vuotta. Tuona aikana soittokunnan toiminta oli säännöllisen toiminnan ja jatkuvan kehittymisen aikaa niin, että kymmenet oppilaat saivat kokeilla ja kokea soittamisen jaloa taitoa. Viimeisinä vuosina toiminnassa oli havaittavissa "väsähtämistä". Synä aktiivisuuden laimenemiseen oli Lukan mukaan mm. "varojen puute maaseudulla, mikä on yksi masentava este" ja "soittajien työpaikkojen etäisyys, opiskelu, muut harrastukset ja nuorten mielen mielestä liian vakava soitto-ohjelmisto, kun seurakunnan työmuodot olivat rajoittavana tekijänä valittaessa ohjelmistoa". Viimeisessä laatimassaan vuoden 1969 toimintakertomuksessa Lukka tahtoi kuitenkin kiittää seurakuntaa soittokunnan tukemisesta. Erityisesti hän tahtoi kiittää soittokuntaan kuuluvaa perustajajäsentä klarinetisti Olavi Karppista "esimerkillisestä uskollisuudesta soittokuntaa kohtaan". Lukka ei koskaan jättänyt musiikillista lahjaansa käyttämättä, vaan toimi jatkuvasti ja aktiivisesti taustalla säveltäen ja sovittaen teoksia puhallinorkesterille sekä vaati "uusilta voimilta jatkuvaa hyvän musiikin tunnetuksi tuomista".

Olavi Karppinen Muhoksen Torvipoikana vuodesta 1959 alkaen

Olavi Karppinen

Torvipoikiin alusta alkaen kuulunut monilahjakuus, sekä vuoteen 2005 asti aktiivijäsenenä toiminut klarinetisti, siviiliammattiltaan Tielaitoksen tiedottaja Olavi Karppinen on uskollisesti noudattanut viisautta: "ken kerran messinkä puree, ei siitä koskaan irti pääse". Hän ”pureskeli ja soitti” aluksi tenoritorvea, sitten es-kornettia ja viimein puista klarinettia "Leblanc'ia" sekä huolehti nuottien ja sävellysten puhtaaksi käsin kirjoittamisesta, kunnes kopiokoneet keksittiin. Ollin myönteinen elämänsäsenne ja hyväntuulisuus ovat olleet monille soittajille esikuvana vaikeinakin hetkinä. Olli on ollut ja tulee olemaan soittokunnan sielu.

Hän kertoo musiikkiurastaan:

Olen ollut soittokunnassa sen perustamisesta lähtien. Vuonna 1959 heinä-elokuun tietämällä sain kavereilta kuulla, että Martti Lukka on perustamassa soittokuntaa Muhokselle. Niinpä suunnistin välittömästi hänen luokseen kyselemään olisiko yhtään torvea vapaana. Valitettavasti torvet oli jo jaettu. Pettyneenä lähdin kotiin. Muutaman päivän päästä Martti ilmoitti, että hänellä olisi vanhan sylinteriventtiilinen tenoritorvi, tosin venttiilit eivät toimi koska jouset ovat poikki. Kiiruhdin taas Martin luo sillä into oli kova päästä harjoittelemaan soittamista. Martti kirjoitti minulle sormituksen paperille ja neuvoi kuinka torveen piti yleensäkin puhalttaa.

Vatkasin polkupyörällä kovaa vauhtia kotiin torvi renikalla. Laittelin venttiileihin kumirenkaita ja sain kuin sainkin ne toimimaan. Oli varmasti vanhemmilleni melkoinen koettelemus kun ensimmäiset törähdykset kajahtivat ilmoille. Sitkeästi kuitenkin harjoittelin ja niinpä viikon päästä soittelin jo joitakin helppoja kappaleita, joista kuulemma oli tunnistettavissa mistä kappaleesta oli kysymys

Jonkin ajan kuluttua Martti kertoi, että hän oli saanut ess-kornetin, joka oli täysin kunnossa. Niinpä soitin vaihtui varsin pian rikinäisestä tenorista, tällä kertaa kornetiksi, johon oli todella vaikea puhalttaa. Sisukkaasti kuitenkin harjoittelin. Harjoittellessa huulet pehmenivät alta aikayksikön ja torvesta ei kuulunut kuin tuhinaa. Olin kuullut, että kylmä vesi auttaa asiaa. Kun ääntä ei lähtenyt, join lasillisen kylmää vettä ja taas torvi soi. Illan mittaan join litra tolkulla vettä.

Klaneetta hankitaan soittokuntaan

Pian soittokuntaan hankittiin uuden uutukainen klarinetti. Olin laittanut kalenteriini muistiin tuon päivämäärän: 27.11.1959. Martin aikomuksena oli itse soittaa klarinettia. Muutamien viikkojen kuluttua kuitenkin Martti toi klarinetin harjoituksiin ja lykkäsi sen minulle. Oli polleeta saapastella kotiin klaneetta kinalossa. En ollut koskaan aikaisemmin nähnyt näin läheltä tai saati sitten pitänyt kädessä moista pilliä.

Kasaaminen, käsittely ja sormitukset oli opeteltava itse klarinettikoulun avulla. Opetusta olisi saanut, mutta opettajat olivat Oulussa asti. Valitettavasti minulla ei ollut mahdollisuutta kulkea siellä asti harjoituksissa. Viikon päästä, seuraavissa harjoituksissa, soitin kuitenkin sujuvasti läpi kaikki soittokunnan silloiset kappaleet.

Eräissä harjoituksissa

Silloinen kanttori Valkama tuurasi kerran Marttia harjoituksissa. Ensimmäiseksi hän katseli meidän nuotit läpi. Huomattuaan, että eri soittimet oli kirjoitettu eri sävellajeihin, totesi hän yks'kantaan: "Ei soinnu". Me olimme vähän ihmeissämme, miksi kappaleet olivat soineet aikaisemmin. Niinpä kerroimme kanttorille kuinka torvissa on b- ja ess-viritteisiä torvia, joten emme voi soittaa samasta sävellajista. Kanttori totesi meille opiskelleensa musiikkia - kyllä hän tiesi. Leskelän Pekka tokaisi kanttorille, että eikö täällä nyt tajuta kun on eri viritteisiä torvia, niin ne ei voi soida samasta sävellajista. Pienen kinastelun jälkeen päätimme soittaa yhden kappaleen - ihan vain kokeilumielessä. Soihan

se kappale. Kanttori veti lakin päähänsä ja poistui. Kertaakaan sen jälkeen ei kanttori Valkamaa näkynyt meidän soittokunnan harjoituksissa.

Alku aina hankalaa

Soittokunnan ensimmäinen esiintyminen oli kirkkokuoron ja torvipoikien yhteisessä pikkujoulutilaisuudessa 1959 joulukuussa seurakuntatalolla. En ole eläissäni jännittänyt esiintymistä niin paljon kun silloin. Klarinetti ei soinut kunnolla koko aikana. Kalevi Korpikallio oli kommentoinut Martille meidän soittoamme seuraavasti: "Ei se soitto kaikistelleen ihan puhtaasti soinut, mutta kaikkien ilmeistä näki, että tosissaan pojat yrittivät". Kalevi lauloi kirkkokuorossa. Ensimmäisessä soittokunnassa soittivat Esa Korpikallio barytoni, Esko Kamila b-basso, Pekka Leskelä alto, Ilkka Tikkanen b-kornetti, Pekka Leiviskä tenori, Esa Leskelä ess-kornetti, Taisto Porola trumpetti, Pentti Karppinen b-kornetti ja allekirjoittanut klarinetti. Johtajana oli tietysti itseoikeutetusti Martti Lukka. Parhaimmillaan soittajia oli yli kaksikymmentä. Silloin oli soittajia, mutta nuoteista ja sovituksista oli pula. Martti tekikin suuren työn sovittaessaan liki kaikki soittokunnan kappaleet. Nykyään on pula soittajista nuotistoa on kyllä saatavana.

Muhoksen Torvipojat v.1964.

Edessä: (vas.) Olavi Karppinen I klarinetti, Jaakko Valkama I Trumpetti, soittokunnan johtaja, maanvilj. Martti Lukka, Olavi Heikkinen barytoni, Viljo Kuosmanen I trumpetti, Esa Leskelä II trumpetti.

Keskellä: (vas.) Pentti Rantakangas II klarinetti, Veikko Aitamurto tenorisaxofoni, Raimo Repola pasuuna, Veikko Lukka b-basso, Jaakko Loukonen es-basso, Jouko Meriläinen I trumpetti, Iikka Viittanen rummut.

Takana:(vas.) Seppo Pellikainen II trumpetti, Reino Ukkola tenori, Matti Heikkinen tenoti, Lauri Heikkinen es-alto, Erkki Niskanen es-alto, Matti Ukkola es-alto, Juhani Mustakangas II klarinetti.

Esiintymisiä

Pitkään aikaan oli Muhoksen soittokunta ainoa soittokunta näillä nurkilla, joten soittotilaisuuksia oli jatkuvasti niin Muhoksella kuin lähikunnissakin. Vaikka ensimmäinen soitto ei ihan putkeen mennytkään on kuluneiden vuosien aikana soittokunnalla ollut paljon vaativia esiintymistilaisuuksia. Soittokunta on soittanut esim. Muhoksen, Pudasjärven ja Sotkamon maatalousnäyttelyissä, Kuusamon sairaalan vihkiäisissä sekä muutamissa nuorisoseuraväen maakuntajuhlissa vain muutamia tilaisuuksia mainitakseni.

Kuusamon sairaalan vihkiäisissä oli soittokunnalle katettu oma pöytä sairaalan pohjakerrokseen. Kuten kaikki tietänevät (ainakin kaikki torvisoittajat tietävät) ovat puhaltajat kovia syömään. Niinpä tässäkin juhlassa piti Torvipojat huolen siitä ettei mitään jäänyt tähteeksi. Lohivoileivät, pullat ja kakut tekivät kauppansa. Leskelän Esan kakkuannos oli todella mahtava: lautanen pursui yli reunojensa täytekekusta. En ole sitä ennen, enkä sen jälkeenkään nähnyt miehen syövän kerralla niin paljon täytekekakua. Tuli vähän pahaolo mässäilyä katsellessa.

Keikkakalenterissani on ollut muutama puoluekokoussoittokin. Jouluaaton soitto vanhainkodilla sekä Vappuaamun soitto Muhoksen torilla ovat kuuluneet soittokunnan ohjelmaan perustamisesta lähtien - ja kuuluvat vieläkin. Alkuaikoina torilla lauloi myös Pyhäkosken Mieslaulajat opettaja Jussi Mankisen johdolla. Erityisesti on jäänyt

mieleeni kirkkokuoron ja soittokunnan yhteinen konserttimatka Lappiin. Konsertoimme Sodankylässä, Ivalossa ja Inarissa. Konsertit olivat meille yleisömenestys. Jokainen konsertti saatiin soittaa täydelle salille. Inarissa soitimme kirkossa. Värikkäisiin Lapin pukuihin pukeutuneet lappilaiset täyttivät kirkkosalin. Soitimme kirkon alttarilta, joten saatoimme nähdä aitiopaikalta tuon kauniitten pukujen väriiloiston. Unohtumaton näky. Puheen piti kirkkovaltuuston puheenjohtaja. Nimeä en muista mutta ammatiltaan hän oli kirvesmies. Hienoin puhe mitä koskaan olen kuullut. Konserttimatkan puuhamiehenä oli silloinen Muhoksen seurakunnan kirkkoherra rovasti Albert Heikinheimo.

Vappuaamuisin vieraili soittokunta myös kirkkoherran luona. Soittelimme muutaman kappaleen ja joimme simaa ja söimme tippaleipiä. Vierailut loppuivat kun Heikinheimo jäi eläkkeelle. Mieliinpainuva soitto oli myös Manamansalossa, jossa hoidimme kirkonmenojen koko musiikin niin liturgiat kuin virretkin. Muuten kaikki meni hyvin mutta yksi liturgia jäi soittamatta. Kirkkoherrana oli tuolloin Toivo Voutilainen.

Kuva vas. Muhoksen Torvipojat v.1969 soittokunnan vireimpänä aikana uuden seurakuntatalon aulassa. Eturivi (vas.) Irmeli Meriläinen, Anna-Maija Leskelä, Hilja Loukonen (soittokunnan emäntä), Martti Lukka (johtaja), E. Olavi Hietava (johtokunnan puheenjohtaja, kirkkoherra), Olavi Heikkinen, Olavi Karppinen, Viljo Kuosmanen ja Martti Karppinen (johtokunnan pitkäaikainen sihteeri). Keskirivi (vas.) Jouko Meriläinen, Mirja Niskanen, Marita Mustakangas, Heikki Wallin, Tapio Ojajärvi, tuntematon, Martti Honkakoski ja Erkki Hujanen. Takarivi (vas.) Ilkka Tikkanen, Juhani Mustakangas, Reino Ukkola, Juhani Repola, Jaakko Loukonen, Toivo Luoto, Matti Ukkola ja Lauri Heikkinen. (kuvan om. Olavi Karppinen)

Kuva oik. Soittokunnassa on aina vallinnut hyvä henki ja hurtti huumori, varsinkin keikkatauolla. Kuvassa Kempeleen NS:n talolla v. 1965 (vas.) Pekka Leskelä, Esa Leskelä, Jaakko Loukonen, Martti Lukka, Viljo Kuosmanen, Olavi Karppinen, Olavi Heikkinen, Veikko Aitamurto. Takana:(vas.) Pentti Rantakangas, Jouko Meriläinen, Matti Ukkola

Soittajia tulee ja soittopaikkoja menee

Paljon on soittajia ehtinyt käydä soittokunnassa näiden 35 vuoden aikana. Laskimme kerran, että liki sata soittajaa on ollut mukana; kuka pitemmän, kuka lyhyemmän ajan. Eräs henkilö, jota muistan erityisellä lämmöllä, oli usean vuoden ajan soittokunnassa soittanut barytonisti Antero Saarela. Huumorintajuinen ja aina hyvän tuulinen teräsvaari soitteli meidän pumpussamme lähes kahdeksankymmenvuotiaaksi. Siinäpä tavoitetta meille kaikille.

Olen soitellut komennusreissuilla v.1964-65 kulkiessani myös Kuusamon ja Pyhäsalmen soittokunnissa. Kuusamossa perustettiin juuri soittokuntaa kun kun olimme Loukosen Jaakon kanssa siellä komennuksella. Menimme tietysti mukaan. Olinmepä mukana muutamassa esiintymisessäkin. Pumpua johti trumpettisti ja opettaja Jorma Uotinen. Soittokunta toimi vain muutaman vuoden Uotinen muuttettua pois paikkakunnalta. Uotinen opetteli muuten trumpetin soittoa niisanotulla vihellystyylillä. Pyhäsalmen soittelimme Jaakon kanssa Pyhäsalmen soittokunnassa. Pyhäsalmen minulle tarjottiin jopa työpaikkaa Ruotasten kaivoksesta, jos olisin jäänyt soittokuntaan soittamaan. Oulussa asuessani vuosina 1967 ja -68 soitin eräessä soitinryhmässä, jonka nimeä en muista. Ryhmään kuului ainakin yksi viulu, alttoviulu, sello, klarinetti ja piano. Harjoitukset olivat kaupungin keskustan seurakuntatalolla.

Kaikki nämä vuodet soittokunnassa ovat antaneet minulle paljon. Olen saanut hyviä kavereita, olen oppinut kuuntelemaan ja ehkä ymmärtämäänkin kaikenlaista musiikkia - jopa niin sanottua parempaa musiikkia ja olen oppinut sosiaalista käyttäytymistä. Soittokunnassa on aina vallinnut hyvä henki ja hurttihuumori. Samaa menoa ja

meininkiä toivon jatkossakin. Nykyisellään soittokunta potee soittajapulaa. Muhoksen musiikkikoulu on jo antanut viitteitä siitä, että täydennystä on tulossa. Toivottavasti nykynuoriso kiinnostuu puhallinmusiikista ja pitkät perinteet omaava soittokunta saa uusia innokkaita voimia ja jatkaa muhoslaista torvisoiton perinnettä.

Muhoksen Torvipoikien johtokunnan jäsenet v. 1959–1969

Soittokunnan johtajana toimi maanviljelijä Martti Lukka. Varajohtajina ovat toimineet Ilmari Järvilehto, Olavi Heikkinen ja Juhani Mustakangas. Ensimmäisessä johtokunnan kokouksessa 24.11.1960 valittiin soittokunnan puheenjohtajaksi rovasti A. I. Heikinheimo, varapuheenjohtajaksi Kalevi Korpikallio ja sihteeriksi Martti Karppinen, lisäksi johtokuntaan kuuluivat Ilmari Järvilehto ja Martti Lukka. Vuosina 1961- 1970 ovat puheenjohtajina toimineet rovasti Heikinheimon lisäksi pastori Sakari Karjalainen ja kirkkoherra E. Olavi Hietava. Varapuheenjohtajina ovat toimineet Kalevi Korpikallion lisäksi, Olavi Heikkinen. Sihteereinä ova toimineet Martti Karppisen lisäksi Martti Lukka, Jaakko Loukonen ja Marita Mustakangas. Soittokunnan emäntinä ovat toimineet: Laina Porola, Hilja Loukonen ja Irma Heikkinen.

Muhoksen Torvipoikiin kuuluneet soittajat vuosina 1959–1969

Aitamurto Veikko, Asikainen Rauno, Heikkinen Lauri, Heikkinen Matti, Heikkinen Olavi, Hietakangas Kosti, Hietava Mikko, Honkakoski Martti, Hujanen Erkki, Hänninen Pekka, Häyry Timo, Immonen Ari, Jakonen Jorma, Järvilehto Ilmari, Kamila Esko, Kankaanpää Jussi, Karhu Sampo, Karppinen Olavi, Karppinen Pentti, Kokko Pentti, Korpikallio Esa, Kuosmanen Viljo, Kylmänen Tuomo, Leiviskä Pekka, Leskelä Anna-Maija, Leskelä Esa, Leskelä Pekka, Lotvonen Matti, Loukonen Jaakko, Lukka Martti (johtaja), Lukka Samuli, Lukka Veikko, Luoto Topi, Mannonen Pekka, Marttila Sisko, Meriläinen Irmeli, Meriläinen Jouko, Mustakangas Juhani, Mustakangas Marita, Niskanen Erkki, Niskanen Mirja, Niskanen Vilhelm, Nord Vilho, Nygren Tuomo, (jatkuu) Ojajärvi Tapio, Pellikainen Seppo, Pitkänen Esko, Plaketti Markku, Porola Taisto, Rantakangas Pentti, Repola Juhani, Repola Raimo, Ritämäki Antti, Tervola Jussi, Tervonen Reijo, Tikkanen Ilkka, Tolonen Jorma, Ukkola Matti, Ukkola Reino, Valkama Jaakko, Viittanen Ilkka, Virtaluoto Lauri ja Wallin Heikki.

Muhoksen Torvipojat Olavi Heikkisen johdossa v. 1969 - 1995

Soittokunnan uudeksi johtajaksi v. 1969 lopussa valittiin Olavi Pietari Heikkinen (s. 1938), jonka tehtäväksi muodostui vakiintuneen soittokuntatoiminnan jatkaminen ja ylläpitäminen. Hän oli oppinut kotipitäjässään Sotkamossa soitonalkheet isältään Antti Heikkiseltä, opettaja-kanttori Heimo Pahkalalta sekä Sotkamon soittokunnan johtajalta Jussi Nisulalta 1950-luvulla. Olavi Heikkinen liittyi Muhoksen soittokuntaan vuoden 1961 alusta lukien soittimenaan trumpetti ja vuoden 1963 alusta alkaen hän toimi varajohtajana. Seurakuntatalossa pidetyssä yleiskokouksessa 18.10.1969 hänet valittiin soittokunnan uudeksi johtajaksi. Varajohtajaksi valittiin Juhani Mustakangas.

dir. mus. Olavi Heikkinen Muhoksen kirkon parvella

Olavi Heikkisen aikana 1960-luvun soittajisto oli varttunut ja siirtynyt opiskelemaan tai työskentelemään ulkopaikkakunnille, eikä uutta soitto-oppilaspolvea tahtonut ilmaantua. Jo edellisen johtajan loppukaudella ilmennyt nuorison vieraantuminen vakavamielisestä puhallinmusiikista sekä yleinen yhteiskunnassa vallinnut asenteen muuttuminen ja ilmapiiri lähes kaikkea kotiseutuun ja isänmaahan liittyvää toimintaa kohtaan voimistuivat yleisesti 1970-luvulla. Huolimatta vaikeuksista, jotka uusi soittokunnan johtaja Olavi Heikkinen joutui toteamaan, on hän saanut ylläpidettyä soittokunnan toimintaa Muhoksella, musiikki- ja kotiseutumiehen sitkeydellään. Hän sai luotua uudenlaista yhteistyötä naapuripitäjien ja -kuntien soittokuntiin ja soittajiin sekä on myötävaikuttanut vuonna 1986 Muhoksen musiikkikoulun perustamiseen.

Olavi Heikkinen kirjoittaa soittokuntaurastaan seuraavaa.

Minusta olisi pitänyt alkujaan tulla ammattimuusikko, vaskisoittaja. Vuoden 1953 syksyllä kävin tutustumassa Kuopion ja Kontiolahden varuskuntien soittokuntiin, mutta soitto-oppilassopimusta en kirjoittanut. Minua kiinnosti enemmän poliisin työ ja valmistuttuani ammattiin sain nimityksen 1.10.1960 lukien Muhoksen nimismiespiirin tilapäiseksi nuoremaksi konstaapeliksi.

Muhoksen Torvipojat -nimisen soittokunnan kuulin ensimmäisen kerran esiintyvän itsenäisyyspäivän juhlassa 1960 Pyhänlinnassa. Tämä esitys lämmitti mieltäni, sillä huomasin tulleeni poliisiksi pitäjään, jossa voisin jatkaa vaskipuhaltimien harrastusta. Liityinkin Torvipoikiin vuoden 1961 alusta ja jo vuonna 1963 minut valittiin soittokunnan varajohtajaksi. Tätä ennen siirryin soittamaan uutta kippura eli "rinkelimallista" b-barytonitorvea, koska trumpetinsoittajia oli riittävästi. Ennen minua varajohtajina olivat toimineet opettajat Toivo Luoto ja Ilmari Järvilehto. Varajohtajalla ei sanottavammin soittokunnan johtamiseen liittyvää työtä ollut, sillä Martti Lukka hoiti vasta perustetun soittokunnan johtamisen hyvin innokkaasti ja tehokkaasti. Silloin soittajia oli noin 20, jopa ylikin.

Soittokunnan toiminnassa 1960-luku oli toiminnan ja menestyksen vuosikymmen. Esiintymisiä oli maakunnan ja valtakunnantasollakin. Torvipojat sai kunnian esiintyä säännöllisesti Pohjois-Pohjanmaan Nuorisoseurojen Keskusseuran järjestämällä suvijuhlilla vuodesta 1963 aina vuoteen 1970, jolloin pidettiin Muhoksella Jumijuhlat.

Soittokunnan johtajan tehtävästä en ollut kovin otettu, sillä tiesin edessä olevan monia vaikeuksia. Syynä oli mm. nuorten soittajien siirtyminen opiskelemaan muille paikkakunnille. Siirryttäessä 1970-luvulle alkoi soittajista olla pulaa. Toinen vaikeus oli oma vuorotyöni, joka vaikutti harjoitusten ja soittotuntien säännölliseen järjestämiseen. Silloin ei muitakaan soitonopettajia ollut paikkakunnalla. Kun sitten koulutukseni ja ikääntymisen johdosta pääsin siirtymään päivätyöhön, ei enää ollut oppilaita koulutettaviksi

Vaikeuksien kautta eteenpäin

Pyrimme tekemään soittokunta-aatetta tunnetuksi kouluissa järjestämällä muutamia koululaiskonsertteja ala- ja yläasteilla. Puhe- ja mainostyötä teki silloinen soittokunnan puheenjohtaja Juhani Inkala, mutta ilmeisesti musiikki oli kuulijakuntaa ajatellen vanhahtavaa. Nuoriso ei ole kovin halukkaasti ottanut omakseen puhallinmusiikkia näihin päiviin saakka.

Muhokselle perustettiin vuonna 1986 musiikkikoulu, jonka oppilaista toivoimme vahvistusta soittokuntaamme, mutta tämän 10-vuotisen toiminnan aikana vain neljä oppilasta on kokeillut yhtyesoittoa ja vain yksi on jäänyt soittajaksi Torvipoikiin.

Soittokunnan johtaminen näinä vaikeina aikoina on ollut enemmän "vetämistä" kuin johtamista. Siinä on joutunut pakostakin pitämään yhteyksiä ympäristökunnissa toimiviin soittokuntiin ja soittajiin. Olen tehnyt tätä työtä sillä mielellä, ettei muhoslaisen pitkäikäisen ja perinteikkään puhallinmusiikin perinne pääsisi katkeamaan.

Tästä johtuen voimme nyt tänä päivänä juhlia, muistaa ja kunnioittaa muhoslaisen puhallinmusiikin 75. vuotista perinnettä. Siskot ja veljet, tämän me olemme tehneet YHDESSÄ. Soittajien ja ja johtajien osalta on mielestäni ollut tärkeintä yhdessä oleminen ja eläminen soitettavan musiikin kautta."

Muhoksen Musiikkikoulu perustetaan v.1986

Muhoksen musiikkikoulu päätettiin perustettiin 27.5.1986. Sivutoimiseksi rehtoriksi valittiin 8.10.1986 Matti Naamanka. Ensimmäiset musiikkikoulun pääsykokeet pidettiin 15.12.1986 ja varsinainen opetus aloitettiin 5.1.1987. Vuonna 1991 vietettiin musiikkikoulun 5-vuotisjuhlia.

Vuonna 1995 musiikkikoulun toimintaa on johtanut va. rehtori kanttori Ossi Kajava. Musiikkikoulun toiminnassa ollut eri instrumenttien opetuksen ohella myös orkesteritoimintaa, jota on ohjannut pitkäaikainen Tarton oopperan kapellimestari, klarinetisti Aadu Regi. Puhallinmusiikin oppilaita on ollut huilussa 10, trumpetissa 3 ja klarinetissa 5.

Muhoksen Torvipoikien johtokunnan jäsenet v. 1969–1995

Soittokuntaa on johtanut Olavi Heikkinen. Varajohtajina ovat toimineet Juhani Mustakangas ja Olavi Karppinen. Johtokunnan puheenjohtajina ovat toimineet E.Olavi Hietava, Juhani Inkala ja Jouni Heikkinen. Varapuheenjohtajina ovat toimineet Olavi Heikkinen ja Jaakko Loukonen. Soittokunnan emäntinä ovat toimineet Hilja Loukonen ja Irma Heikkinen.

Muhoksen Torvipoikiin kuuluneet soittajat ja avustajat v. 1969–1995

Vakituisina soittajina ovat toimineet:

Erholtz Esa, Heikkinen Lauri, Heikkinen Olavi (johtaja), Hietakangas Kosti, Kangas-Puoskari Sirkka, Karppinen Kimmo, Karppinen Olavi, Karppinen Seppo, Kiviharju Johanna, Leskelä Anna-Maija, Loukonen Jaakko, Mannonen Pekka, Meriläinen Irmeli, Meriläinen Jouko, Mustakangas Marita, Niskanen Mirja, Ojamaa Seppo, Pöyry Markus, Rantakangas Pentti, Regi Aadu, Saarela Antero, Satokangas Jarmo, Suikkanen Seppo, Säntti Esa, Talonpoika Osmo, Ukkola Matti, Ukkola Reino, Wäli Pauliina

Soittokuntaa ovat avustaneet:

Aho Petri, Aitta Anne, Ervelius Juhani & poika, Eteläinen Pentti, Haapala Kyösti, Haapsamo Risto, Honkanen Tuomo, Huovinen Reijo, Jurvelin Eero, Kangas Jouko, Korhonen Kyösti, Korhonen Pauli, Laitinen Juhani, Laitinen Marja-Riitta, Lehtelä luutn., Leinonen Markku, Lukkarila Pekka, Merilä Arto, Ojanperä Tapio, Pajala Jouni, Pietikäinen Sari, Portaankorva Jarmo, Savinainen Vilho, Seppälä Eljas (myöh. Oulun ja Kaartin soittokuntien johtaja), Svala Pekka, Säily Tapani, Takalo-Eskola Juhani, Tervonen Jukka, Tikkinen Jorma, Valkama Jaakko, Vasala Antti, Väärä Jarmo.

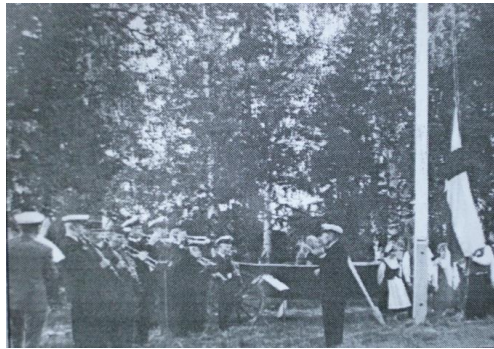
Soitto- tai teoriaopetukseen ovat osallistuneet:

Huovinen Reijo, Karppinen Kimmo, Karppinen Anneli, Keinänen Mirja ja Risto, Konola Risto, Kylmänen Antero, Leinonen Hannu, Mannonen Matti, Määttä Tapani, Paavola Hannele, Pohjoisaho Esa, Pääkkönen Pekka, Rintämäki Eila, Kari Väliaho, Esa Säntti.

Esiintymisiä vuosien varrelta

Soittokuntatoiminnan alkuvuosina huomioitiin seurakunnallisten tilaisuuksien lisäksi "paikkakunnan ja naapurikuntien ohjelmalliset juhlatilaisuudet, joissa on arvokas ohjelma ja joka ei ole seurakuntatyön kanssa vastakohtainen". Esiintymisiä oli vuosittain 20-30 kappaletta.

Soittokunnan ensimmäinen virallinen esiintyminen tapahtui 6.12.1960 Pyhänlinnassa pidetyssä itsenäisyysjuhlassa. Tätä ennen oli esitetty v.1959 seurakunnan pikkujoulutilaisuudessa kappaleet Maa on niin kaunis ja Enkeli taivaan. Pääsiäisenä v. 1962 soittokunta teki kirkkokuoron kanssa esiintymismatkan Ivaloon ja Inariin. Saman vuoden kesäkuussa alkoi Pohjois-Pohjanmaan Nuorisoseuraliiton suvijuhlien esiintymiset Paavolassa, jossa Muhoksen Nuorisoseuran esimieheksi valittu soittokunnan johtaja Olavi Heikkinen sai kunnian ns. juhlaportin avaimen luovutuksin esittää yleisölle kutsun saapua tulevan kesän juhliin Muhokselle. Jatkossa Nuorisoseurojen liiton suvijuhlaesiintymisiä oli useina kesinä.

Kuva (vas.) Nuorisoseurojen suvijuhlat Paavolassa kesäkuussa v.1962. Torvipojat taustalla. Muhoksen nuorisoseuralaiset Olavi Heikkisen johdolla esittävät kutsun saapua seuraavana kesänä Muhokselle. Muut edustajat ovat: Helmi Karhula, Hilja Loukonen, Jaakko Loukonen, Pirkko Pikkarainen ja Ilkka Tikkanen.

Kuva (oik.) Maakuntajuhlat Muhoksella 6–7.7.1963. Lipunnostotilaisuus Ahjolan pihassa.

Vuoden 1963 kesäkuun maakuntajuhlia vietettiin Muhoksella, jossa musiikista vastasi Torvipojat soittamalla mm. lipunnostotilaisuudessa Ahjolan Nuorisoseuran talon pihassa. Yhteiskoulun salissa täydelle yleisölle kantaesitettiin Martti Lukan säveltämä, sanoittama ja sovittama teos Laulu Muhokselle yhdessä Muhoksen kirkkokuoron kanssa. Ponkilan urheilukentällä pidettyyn pääjuhlaan marssittiin Ahjolasta kulkueena läpi kirkonkylän soittokunnan tahdittamana. Tämä tapahtuma oli ensimmäinen, jota uudenuutukainen televisio oli seuraamassa.

Seuraavana kesänä v. 1964 Torvipojat osallistui nuorisoseuraliikkeen valtakunnallisiin juhliin Oulussa soittamalla suuressa soittokunnassa Raatin urheilukentällä. Loppukesästä 9.elokuuta Muhoksen maatalousnäyttelyssä soittokunta sai kunnian esiintyä tasavallan presidentti Urho Kekkoselle, joka kiitti erityisesti täsmälliseen tempoon ja kestoon (merkitty kestämään 5 min) soitettua Sibeliuksen Andante Festivoa. 5-vuotisjuhlaa vietettiin 1.11.1964.

Vuoden 1965 suurimpia tilaisuuksia olivat nuorisoseurojen juhlat Limingassa, Kempeleen Kirin 50-vuotisjuhlat ja Utajärven maataloustuottajain 20-vuotisjuhlat sekä kotiseutujuhlat Kylmälänkylässä. Seuraavana vuonna 1966 maakuntajuhlat pidettiin Pattijoella, maatalouspäivät Tyrnävällä, SOK:n kesäjuhlat Taivalkoskella ja Sotainvalidien 25-vuotisjuhlat olivat Yli-Iissä. Muhoksella esiinnyttiin mm. Yhteiskoulun 20-vuotisjuhlissa, kotiseutujuhlissa sekä yleisurheiluottelussa Muhos-Tyrnävä.

Vuosi 1967 oli Suomen itsenäisyyden 50. juhlavuosi, jota soittokunta juhlisti monissa tilaisuuksissa Muhoksella. Oulussa pidettiin Sulasol -liiton laulujuhlien yhteistilaisuus, jossa soittajia oli mukana 250. Tämä muodostui orkesteria johtaneen Martti Lukan uran huipuksi ja sanojensa mukaan "unohtumattomaksi ja uutta uskoa musiikin harrastukseen antavaksi".

Vuonna 1968 oli esiintymisiä mm. Muhoksen Poikakodin uuden rakennuksen vihkiäisjuhlissa, Sotainvalidien kesäjuhlissa Hietasaarella sekä Hailuodon osuuskaupan 60-vuotisjuhlissa. Soittokunta jatkoi maakunnallisia esiintymisiä v.1969 Pyhäkoulujen kesäjuhlissa Oulussa, maataloustuottajain juhlissa Kuusamossa, Piirimielisairaalassa, Lääninvankilassa sekä Päivärinteen Parantolassa. Martti Lukan jäähyväisjuhlailaisuutta ja 40-vuotistaiteilijajuhlaa sekä Torvipoikien 10-vuotisjuhlaa vietettiin 7.12.1969 Keskikoulun juhlasalissa.

Vuonna 1970 soittokunta esiintyi Muhoksella pidetyissä Juminjuhlissa, maatalousnäyttelyissä Sotkamossa ja Pudasjärvellä. Koululaiskonsertteja annettiin kahteen otteeseen Keskuskoululla. Syksyllä äänitettiin paikallisradioon, mutta äänitys oli heikkotasoinen eikä sitä soitettu "eetteristä ulos".

Helluntaina 1971 esiintyi soittokunta Yhteisvastuukeräyksen päätösjuhlissa seurakuntatalolla. Esiintyminen oli ollut "fiasko" johtuen "vähäisestä harjoittelusta ja kesän hellekaudesta". Muita esiintymisiä oli mm. Oulussa SMP:n puoluekokous, Utajärven osuuspankin 60-vuotisjuhla, Utasen meijerin piimäjuhlat sekä Pudasjärvellä SOK:n Elojuhlat. 29. marraskuuta soittoryhmä esiintyi K-kauppojen joulunavauksessa Kuusamossa. Vuoden 1972 esiintymisistä voidaan mainita Utajärven palokunnan 35-vuotisjuhlat ja Muhoksen maataloustuottajain 50-vuotisjuhlat. Seuraavana vuonna 1973 soittokunta juhlisti Muhos-viikon avajaisia Centrum -tavaratalossa Oulussa. Lisäksi soittoa oli mm. Päivärinteen parantolassa, Muhoksen torikonsertissa ja Oulunseudun poliisit ry:n 20-vuotisjuhlissa sekä vanhustentalon vihkiäisissä.

Vuosina 1974–1977 esiintymiset rajoittuivat oman kunnan perinteisiin tilaisuuksiin, kuten Vapputilaisuus torilla, seurakunnalliset tilaisuudet ja kotiseutujuhlien esiintymiset. Valtakunnallinen juhla oli SAK:n vuosijuhla Oulussa. Kesällä 1978 valtakunnallisesti tärkeä tilaisuus oli Suomen Keskustapuolueen Puoluekokouksen avajaistilaisuus Oulun jäähallissa. Tätä tilaisuutta varten hankittiin soittokunnalle yhtenäinen asu: paitapusero ja ruskea solmio sekä ruskeat suorot housut. Torvipojilla oli myös kunnia esiintyä myöhemmin presidenttiehdokas tohtori Johannes Virolaisen vaalitalaisuudessa Oulun Pyrinnöllä. 4.11.1979 oli Torvipoikien 20-vuotisjuhla seurakuntatalolla..

Kaksi perinteistä esiintymistilaisuutta: jouluaatto ja vappu

Johtaja Olavi Heikkisen mukaan viime vuosina maakunnalliset esiintymiset ovat jääneet vähemmälle ja soittamiset ovat keskittyneet lähinnä palvelemaan oman kunnan tilaisuuksia. Soittokunta on esiintynyt lähes kaikkien puolueiden ja järjestöjen tilaisuuksissa. Jouluaaton ja Vapun esiintymisistä hän kirjoittaa:

Kaksi esiintymistapahtumaa ovat olleet koko Torvipoikien toiminnan alalla hyvin keskeisiä ja vuodesta toiseen jatkuvia, nimittäin esiintymiset jouluaattona vanhainkodilla seurakunnan ns. joulutervehdyksen muodossa. Tähän vuosipäivään mennessä soittokunta on esiintynyt 31 jouluaattona. Tämä soittotapahtuma on merkinnyt kaikille soittajille suurta jouluhengen tunteentuoja, kun on päässyt sävelten siivin viemään varttuneille ja elämänsä työn tehneille ihmisille joulun sanomaa. Monet soittajat ovat esiintymisen jälkeen vuosikymmenten saatossa sanoneet: "Nyt se joulu voi alkaa". Seurakunnan papisto on kukin vuorollaan ollut mukana tässä tilaisuudessa, mutta runsaslukuisimmin soittokunnan puheenjohtaja rovasti Juhani Inkala.

Toinen säännöllisesti toistunut esiintyminen on tapahtunut toukokuun 1. päivänä Vappuaattoamuisin Muhoksen torilla. Soittokunnan perustaja Martti Lukka aloitti esiintymissarjat: aluksi olivat esiintymässä Muhoksen kuoroista kirkkokuoro ja Leppiniemen mieslaulajat. Tämän tilaisuuden myötä valmistauduttiin ottamaan vastaan kevättä keväisten laulujen ja marssien muodossa. Hyvin pitkäaikaisena tilaisuuden aloituskappaleena on Torvipojilla ollut Kososen säveltämä "Kevät on tullut" -marssi. Vappuaamun soittoja on kertynyt tähän saakka yhteensä 32 kertaa. Nämä kaksi jatkuvamuotoista esiintymistä on mukavasti rytmittänyt soittokunnan esiintymiset kunkin vuoden aikana

Muhoksen vanhainkodilla perinteinen tervehdysoitto jouluaattona 1993.

Edessä: Markus Pöyry, Sirkka Kangaspuoskari, Johanna Kiviharju, Aadu Regi, Seppo Karppinen, Olavi Karppinen.
Takana: Seppo Suikkanen, Jaakko Loukonen, Esa Erholtz, Lauri Heikkinen, Olavi Heikkinen sekä pastori Kyllönen.

Vuoden 1995 esiintymiset ovat olleet: helmikuussa esiintyminen ja hartaussoitto Oulun lääninvankilassa, maaliskuussa esiintyminen Päivärinteellä, huhtikuussa Veteraanipäivän tilaisuus 27.4., toukokuussa Vappuaamunsoitto torilla ja Kaatuneitten muistopäivän jumalanpalvelus 21.5., heinäkuussa 29-30.7. Muhoksen Kotiseutupäivät ja Muhoksen Voiton juhlat sekä kunnan 130-vuotisjuhlallisuuudet. Tulevia esiintymisiä ovat Torvipoikien 35. toimintavuoden juhlallisuuudet 22.11., itsenäisyysjuhlat 6.12., sekä perinteinen jouluaaton tervehdysoitto vanhainkodissa.

Torvipoikien esittämiä teoksia juhlavuosina v. 1964, 1969 ja 1979

5-vuotisjuhlassa 1.11.1964 Muhoksen yhteiskoululla

Kajanus R.: Loppusävelmä "Aino" sinfoniasta
Kosonen E.: Kevät on tullut -marssi
Leppänen P.: Rukous
Madetoja L.: Pieni Satu
Melartin E.: Juhlamarssi
Merikanto O.: Soi vienosti murheeni soitto,
Reppurin laulu, Oi muistatko vielä sen virren

Monk W.H.: Oi Herra luoksein jää
Mozart. W.A.: Ave Verum Corpus

10-vuotisjuhlassa 7.12.1969 Muhoksen keskikoulun juhlasalissa

Bach E.: Kevään herääminen
Grieg E.: Keväälle
Kajanus R.: Loppusävelmä "Aino"-sinfoniasta
Kaski H.: Preludi
Lukka M.: Laulusarja n:o 1: Laulu Muhokselle, Syntymäpäivälaulu, Hymni, Torvipoikien marssi
Merikanto O.: Romanssi
Mozart W.A.: Ave verum corpus
Schrammel J.: Wien on aina Wien
Sibelius J.: Andante Festivo
Sousa J.Ph.: The Thunderer
Teike K.: Wanhat toverit, sekä Kymmenen virran maa

20-vuotisjuhlassa 4.11.1979 seurakuntatalossa

Kaski H.: Vienankarjalainen rapsodia
Kuusisto T.: Suomalainen rukous
Kymmenen virran maa
Leppänen P.: Rukous
Lukka M.: Tervehdys Muhokselta
Merikanto O.: Albumi n:o 2 (osia): Kylätiellä, Kottarainen, Kevätlinnuille etelässä
Pacius F.: Sotilaspoika
Wirzenius A.: Honkaen keskellä sekä Kymmenen virran maa

35-vuotisjuhlassa 22.10.1995 seurakuntatalossa

Käynti Martti Lukan ja Juhani Inkalan haudoilla, minkä jälkeen jumalanpalvelus kirkossa.
Muistohetki sodissa kaatuneiden muhoslaisten soittajien sankarihaudoilla.
Kirkossa seuraavat teokset ja virret: Panis Angelicus, Kuningas kuninkaiden (Ahti Kuorikoski), "Sua kohti herrani (Georg Bauer) sekä virret: 190, 112, 298, 106, 34, 560.
Kunnianosoitus sankarihaudoilla: Surumarssi (F. Chopin) virsi 170.
Pääjuhlassa seurakuntatalossa:

Eino Melartin: Juhlamarssi
Arvo Vehviläinen: Lapveteläinen rapsodia
Parlow: Amboss polka (Alasin polkka)
Martti Lukka: Tervehdys Muhokselta -marssi, Kiitä Luojaasi kevästä, Nyt kesäpäivä kirkas on
Eino Linnala: Suomalainen sarja no: 1: Nuorten miesten speli, Ikävä, Lippaa, Suomalainen kansanmarssi
Gustav Lotterer: Schwabengrüß -marssi
Heino Kaski: Preludi Ges-duuri Op. 7 no: 1
Sam Sihvo: Muistoja Pohjolasta
Kalervo Hämäläinen : Veteraanin iltahuuto solisti Ossi Kajava
Virsi 52
Maamme

Otteita Torvipoikien alkuajan toimintakertomuksista vuosilta 1961, 1963, 1964 ja 1965

Kulunut vuosi 1961 on ollut toinen toimintavuosi seurakunnan soittokunnalla ja se on ollut työntäyteinen, sillä harjoituksia on pidetty läpi vuoden kerran viikossa ja esiintymisien edellä on ollut ylimääräisiä harjoituksia. Harjoittelupaikkana on ollut Keskuskansakoulu ja tästä syksystä lähtien Yhteiskoulu. Onkin suuriarvoinen asia, että

koulujen johtokunnat ovat antaneet hyväntahtoisesti kouluilla harjoitella, koska surakuntatalossa on yksityisasuntojen vuoksi vaikea järjestää sopivia harjoitusaikoja. Soittokunta on vuoden aikana esittänyt soittoa kaikkiaan 23:ssa tilaisuudessa, joista 3 esiintymistä oman seurakunnan ulkopuolella. Soittajia on ollut 19.

Vuoden alussa hankittiin soittokunnalle 7 uutta torvea ja 1 klarinetti. Lisäksi on korjautettu 1 lainassa oleva trumpetti. Nuotistoa on kartutettu niin, että kappaleiden lukumäärä on noin 60 kpl. Oulun varuskunnan soittokunnalta on saatu lainaksi kirjoja, joista on kopioitu useita marsseja.

Soittokunnan toiminta on ohjautunut siten, että se tahtoo palvella paikkakunnan ja naapurikuntien juhlatilaisuuksia, joissa on arvokas ohjelma, joka ei seurakuntatyön kanssa ole vastakohtainen. Toivottavaa olisi, että nekin, jotka ovat aikoneet jäädä soittokunnasta pois, tulisivat soittamaan Sibeliushullussa. Joka kerran on messinkiä purrut, ei hän siitä täydellisesti kuitenkaan irti pääse, sillä mikäpä muu harrastus vetäisi vetoja nuorelle pojalle ja miehellekin kuin torvisoitto.

Kulunut vuosi 1963 on ollut kiinteää työn aikaa. Harjoituksia on pidetty läpi vuoden säännöllisesti kerran viikossa. Soittajia on ollut 17. Soittotaito on kehittynyt huomattavasti, niin että on voitu antaa entistä enemmän tilaa taiteellisille vaatimuksille. Esiintymisiä on ollut noin 30 kertaa. Soittoja on ollut Pohjois-Pohjanmaan maakuntajuhlilla Muhoksella, kotiseutujuhliissa, iltakirkkotilaisuuksissa ja yhteiskoulun juhlatilaisuuksissa. Kuluvana vuonna tehtiin päätös, että soittokunta käyttää itsestään nimitystä Muhoksen Torvipojat, toimien edelleenkin seurakunnan alaisena ja yhteiskoulun soittokuntana. Musiikkihenkilöt ja paikkakunnan valistunein väestö on lausunut myönteisiä arvosteluja Torvipoikien soitosta. Kannustakoon ne entistä innostuneimmin mielin työtä jatkamaan kotiseudun kulttuurin hyväksi ja Luojan kunniaksi.

Muhoksen Torvipoikien toiminta on ollut vuonna 1964 tuloksellista. Harjoituksia on pidetty yhteensä noin 70 kertaa. Esiintymisiä on ollut eri tilaisuuksissa noin 30. Huomattavimmat ovat olleet valtakunnalliset suvipäivät Oulussa, Oulujokilaakson maatalousnäyttelyssä Muhoksella, jossa avajaisjuhlassa soittamastamme Sibeliuksen Andante Festivo -esityksestä saimme kiitokset presidentti Kekkoselta. Lokakuussa soitimme maakuntaradion ääninauhalle 2si 10 minuutin ohjelmaa. Torvipoikien 5-vuotisjuhlatilaisuus Yhteiskoululla muodostui erittäin lämminhenkiseksi ja kaikin puolin onnistuneeksi. Ohjelmaa täydensi kanttori Jouko Hytösen, Olavi Heikkisen ja Viljo Kuosmasen solistiesitykset sekä kirkkoherra E. Olavi Hietavan puhe. Juhlassa jaettiin op., taiteilija Tuulikki Repolan piirtämä jäsenmerkki 16 ansioituneelle soittajalle. Soittajia on ollut 21 ja avustajia 4 sekä soitto-oppilaita 3. Soittokunnan teknillinen ja taiteellinen taso ovat vuoden aikana huomattavasti kohonneet. Seurakunta on edelleen tukenut toimintaa taloudellisesti. Harjoitukset on siirretty seurakuntatalolta Yhteiskoululle. Soittokunnan tuleva kehitys riippuu paljon siitä, osallistuvatko soittajat säännöllisesti harjoituksiin ja tukeeko seurakunta varoillaan soittokunnan toimintaa.

Kulunut toimintavuosi 1965 on ollut edellistä hiljaisempi, sillä esiintymispyyntöjä on ollut vähempi. Huomattavimmat esiintymiset ovat olleet Pohjois-Pohjanmaan nuorisoseurojen maakuntajuhlissa Limingassa, urheiluseura Kempeleen Kirin 50-vuotisjuhlat, Utajärven maataloustuottajain 20-vuotisjuhliissa sekä Muhoksen kotiseutujuhliissa Kylmälänkylässä. Harjoituksia on pidetty entiseen tapaan kerran viikossa läpi vuoden, mutta harjoituksissa käynti on ollut epäsäännöllisempää, johtuen koulu- ja työesteistä. Soittokunnan taiteellinen taso on pysynyt suunnilleen ennallaan. Soittokunnan jatkuvuus ja sen kehitys riippuvat paljon siitä käytetäänkö soittokunnan taitoja ja kykyjä entistä enemmän omalla paikkakunnalla. Maksullisia esiintymisiä toivoisi, että soittajat saisivat joskus taloudellista korvausta harrastuksestaan ja soittokunnan kassa pysyisi tasapainossa.

Muhoksen Torvipojat vuosituuhannen taitteessa 1995–2011

Seuraavassa tarkastellaan soittokunnan tilannetta ja tarinaa vuodesta 1995 lähtien. Tiedot on koottu toimintasuunnitelmista ja -kertomuksista. Torvipoikien tehtävänä on aina ollut ”rikastuttaa seurakunnan ja oman kotiseudun musiikkielämää, luoda mahdollisuus nuorille puhallinsoittajille osallistua yhteissoittoon ja vaalia muhoslaisen puhallinmusiikin perinnettä.”

Muhoksen kirkon edustalla Muhoksen Torvipojat avustaa seppelten laskussa. Oik. Sirkka Kangaspuoskari ja Lauri Hyvärinen

Vuosi 1995: Muhoslaisen puhallinmusiikin 75-vuotisjuhlavuosi.

Tämä vuosi on Torvipoikien historiassa merkittävä juhlavuosi, joten johtokunta kokoontui ensimmäisen kerran jo 13.1.1995 suunnittelemaan juhlavuoden toimintaa ja ohjelmistoa. Johtokunta, joka on vuosien varrella käytännön syistä ollut sama, kokoontui neljä kertaa ja siihen kuuluivat: kirkkoherra Jouni Heikkinen puheenjohtaja, Olavi Karppinen (sihteeri), Jaakko Loukonen (vpj), jäseninä Seppo Suikkanen ja soittokunnanjohtaja ylikonstaapeli Olavi Heikkinen. Vuoden 1995 päätapahtumana oli Muhoslaisen puhallinmusiikin 75-vuotis- ja Muhoksen Torvipoikien 35-vuotisjuhlailaisuus, joka päätettiin pitää 22.10.1995 Muhoksen seurakuntasalissa. Tervareitin uutisointi (25.10.1995) on historiikin liitteenä. Juhlan kulku oli seuraava: klo 9.30 kunniakäynti Martti Lukan ja Juhani Inkalan haudoilla, klo 10 juhla jumalanpalvelus kirkossa, jossa ohjelmassa kirkkoherra Jouni Heikkisen saarna; virret: 539, 130, 265, 124. 580, 462; hymnit: Vaipuos, vaivu; F. Schubertin Pyhä, pyhä (Helig); A. Kuorikosken Kuningas kuninkaitten.

Messun jälkeen sankarihaidoilla oli ohjelmassa seppelten lasku, F. Chopinin Surumarssi ja virsi 170 sekä soittaja Lauri Heikkisen puhe. Seurakuntatalossa ohjelma jatkui seuraavasti: 11.30 juhla lounas, tervehdysten vastaanotto puh.joht. Jouni Heikkinen ja Olavi Heikkinen sekä Jaakko Loukonen ja Olavi Karppinen. Pääjuhlan ohjelmassa oli soitto ja Torvipoikien historiikin esittäminen (Olavi Heikkinen). Uunituore historiikki (29 sivua), jonka kokosi klarinetisti Seppo J.A. Karppinen, saatiin painettua Muhoksen Painotalolla juuri ennen juhlaa. Tilaisuudessa myönnettiin Suomen kirjon seurakuntatoiminnan keskuksen ansiomerkkejä seuraavasti: kultaisia merkkejä 3 kpl: Olavi Heikkinen, Olavi Karppinen, Jaakko Loukonen; hopeisia 7: Lauri Heikkinen, Seppo Karppinen, Pekka Mannonen, Jouko Meriläinen, Juhani Mustakangas, Matti Ukkola, Reino Ukkola; pronssisia 1 kpl: Seppo Ojamaa.

Pääjuhlan klo 12.30 soitto-ohjelma oli seuraava:

Melartin, Erkki:	Juhlararssi
Tervehdys sanat ja historiikki, Olavi Heikkinen	
Vehviläinen, Arvo S.:	Lappveteläinen rapsodia
Hartwig, Hans:	Amboss-polkka
Lukka, Martti:	Tervehdys Muhokselta; Kiitä Luojaasi; Nyt kesäpäivä kirkkain on
Juhlapuhe	Ahti Pekkala, maaherra
Linnala, Eino:	Suomalainen sarja n:o 1
Lotterer, Gustav:	Schwabengrüss
Kunnan tervehdys	
Kaski, Heino:	Preludi, ces-duuri
Muistamiset	
Sihvo, Sam;	Muistoja Pohjolasta
Hämäläinen, Kalervo:	Veteraanin iltahuuto, solistina kanttori Ossi Kajava
Virsi 577 ja päätössanat kirkkoherra Jouni Heikkinen	
Pacius, Fredrik:	Maamme: soittokunta ja yleisö

Muhoksen Torvipojat v. 1995. Kuva otettu seurakuntatalossa 1.10.1995 Edessä: (vas.) Johanna Kiviharju, Pauliina Wäli, Seppo Karppinen, Olavi Karppinen, Jouni Heikkinen (soittokunnan puheenjohtaja, kirkkoherra), Olavi Heikkinen, johtaja, Sirkka Kangaspuoskari, Seppo Ojamaa. Takana: (vas.) Seppo Suikkanen, Esa Erholtz, Jaakko Loukonen, Lauri Heikkinen, Osmo Talonpoika (kuvan omistaa Tervareitti)

Lue lisää: www.rauhantervehdys.fi/liitteet/rauhantervehdys-00010062-11.pdf

Muhoksen Torvipoikien johtokunta ja soittajat v. 1995

Muhoksen Torvipoikien johtokuntaan kuuluvat vuonna 1995 puheenjohtaja kirkkoherra Jouni Heikkinen sekä jäseninä varapuheenjohtaja Jaakko Loukonen, sihteeri Olavi Karppinen ja Olavi Heikkinen. Soittajat:

nimi ja soitin:	synt.vuosi	liittyi Torvipoikiin	soittanut
Erholtz Esa baryton	1947	-86	40 vuotta
Heikkinen Lauri es-altto	1951	-63	32 "
Heikkinen Olavi joht./baryt.	1938	-61	47 "
Kangaspuoskari Sirkka tr.	1963	-88	15 "
Karppinen Olavi klarinetti	1942	-59	35 "
Karppinen Seppo klarin.	1957	-74	28 "
Kiviharju Johanna huilu	1979	-92	8 "
Loukonen Jaakko tuuba	1930	-62	33 "
Ojamaa Seppo trumpetti	1956	-85	28 "
Suikkanen Seppo t-sax.	1946	-91	30 "
Talonpoika Osmo rummut	1940	-95	52 "
Wäli Pauliina klarinetti	1980	-95	5 "

Muita esiintymisiä v.1995: Helmikuussa Torvipojat vieraili Oulun lääninvankilassa ja maaliskuussa Päivärinteen sairaalassa. 27.4. oli Veteraanipäivän tilaisuus, 1.5 perinteinen Vappuaamun soitto ja 21.5.Kaatuneitten muistopäivän soitto. Kotiseutupäivien ohjelmaan osallistuminen Muhoksen kunnan 130-vuotisjuhla viikon tapahtumassa seuraavasti: 23.7. Juhlajumalanpalvelus Muhoksen kirkossa, jolloin soittokunta soitti hengellistä musiikkia puolen tunnin ajan kirkon edustalla, ennen kirkonmenojen alkua; Unikeon kulkue laivarantaan klo 8; 29.7. Lipunnosto ja torikonsertti sekä Muhoksen Voiton 60-vuotisjuhlassa esiintyminen; 23–30.7. trumpettifanfaarit virastotalon katolta (Sirkka Kangaspuoskari ja Olavi Heikkinen) sekä 29.7. fanfaari kellotapulista. Näiden lisäksi soittokunta esiintyi 6.12. itsenäisyyspäivän

perinteisessä tilaisuudessa, sankarihaudalla ja seurakuntatalon pääjuhlassa, sekä vielä 17.12. Kauneimmat joululaulut -tilaisuudessa Muhoksen kirkossa. Soittokunnan pikkujoulu pidettiin 1.12. entisen Säästöpankin tiloissa.

Erikoistunnustus: Muhoksen sivistyslautakunta päätti (6.12.1995) *”myöntää Muhoksen Torvipojille vuoden 1995 kulttuuripalkinnon 5000 markkaa tunnustuksena pitkäaikaisesta ja 35 vuotta kestäneestä ansiokkaasta ja näkyvästä työstä Muhoksen musiikkielämän hyväksi. Allekirjoitukset: Ilkka Tikkanen ja Jaana Koivisto.*

1996: Vilkkaan ja hyvin onnistuneen juhluvuoden jälkeen palattiin ”maanpinnalle”. Huoli soittokunnan tulevaisuudesta kasvoi, kun Markus Pöyry päätti lopettaa soittamisen. Päätettiin kartoittaa löytyisikö ala-asteella oppilaiden keskuudessa kiinnostusta torvimusiikkiin. Olavi Heikkinen neuvotteli ala-asteen rehtori Harri Hännisen kanssa käytännön menettelytavoista, mutta uusia soittajia ei kuitenkaan ilmaantunut soittokuntaan, vaikka yhteistyötä esim. ryhmäopetuksena suunniteltiin rehtori Ossi Kajavan tehtäväksi Muhoksen musiikkikoulun kanssa.

Ala-asteen oppilaille lähetettiin kirje otsikolla ”Minustako torvisoittaja”. Palautteita saatiin 9 kpl, joten 14.4. pidettiin vanhempien kanssa keskustelutilaisuus ja pyrittiin saamaan vireille ”soitto-oppilastoiminta”. Torvipojat kävi vierailulla Sotkamon kirkossa ja seurakuntatalossa syyskuussa, sekä seurasi Sotkamon Jymyn ja Hyvinkään Tahkon pesäpallofinaali-ottelua. Vuoden 1996 aikana todettiin myös, että *”perinteisessä jouluaaton soitossa vanhainkodilla on ollut vuosi vuodelta yhä vähempi kuulijoita. Syynä lienee henkilökunnan vähyyks innostamaan vanhuksia osallistumaan tilaisuuteen. Soittajien keskuudessa on tultu siihen johtopäätökseen, että siirrytään vanhainkodilta pitämään soitannollinen hetki Päiväkeskuksessa.”* Lisäksi todettiin, että Torvipoikien kannattaa toimia seurakunnan alaisuudessa yhtenä musiikillisena diakoniamuotona: *”jos soittomäärät ja soittotulot pysyvät nykyisellä tasolla, soittokunnan ei kannata rekisteröityä, vaan seurakunnalta tulevaa avustusta käytetään ainoastaan laskuja vastaan. Mutta mikäli tulot isonevat huomattavasti voidaan mahdolliseen rekisteröitymiseen palata uudestaan.”*

Esiintymiset: Itsenäisyyspäivän soitto 6.12. sankarihaudalla; Sotaveteraanien 10-vuotisjuhla 27.10.; Joulusoitto Terveyskeskuksen sairaalaosastolla 22.12. klo 13, minkä jälkeen Kauneimmat joululaulut kirkossa klo 16; Muhoksen seurakunnan 230-vuotisjuhla 22.9.; Veteraanien kirkkopyhä 1.9.; Oulun Psykiatrian klinikalla Peltolassa iltasoitto 29.4.; Perinteinen Vappu-aamun soitto 1.5.; Muhoksen Lions-Clubin 40-vuotisjuhlasoitto 4.5.; Kaatuneitten muistopäivän soitto kirkossa 19.5.; Veteraanien juhlapyhä 28.4.

1997: Vuoden aikana ei tapahtunut muutoksia soittajistossa eikä toimintamuodoissa, vaan jatkettiin entiseen hyväksi koetun toiminnan mukaisesti.

Esiintymiset: Kirkkokonsertti Muhoksella 23.2. klo 19. Palmusunnuntain konsertti 23.3.; seurakuntavierailu Tyrnävälle 20.4.; Veteraanien juhlapäivä 27.4. Vappuaamun soitto 1.5. klo 11-12 ;Kaatuneitten muistopäivän soitto 18.5. Ensimmäisen kerran Muistojen konsertti lokakuussa; Itsenäisyyssoitto 6.12.; Vanhusten joulusoitto ja Kauneimmat joululaulut 17.12.

1998: Toimintasuunnitelma ja tavoitteet:

Toimintaa suunniteltiin perinteitä vaalien eli soittoja eri tilaisuuksissa: kirkkokonsertit, vapputilaisuus, itsenäisyyspäivän juhla, virsilaulutilaisuudet, kotiseutupäivät, soitot mahdollisten tilausten perusteella sekä kyläkirkkotapahtuman järjestäminen joko Kylmälänkylässä tai Laitasaaressa. Vuoden aikana oli suunnitelmissa myös soittokunnan nuotiston kokoaminen ja järjestäminen. Presidentti Martti Ahtisaari myönsi director musices -arvonimen Olavi Heikkiselle: ”Musiikkielämään kuuluu myös oleellisena osana Muhoksen Torvipojat, joka virkistää musiikkielämää. Torvipoikien pitkäaikainen johtaja Olavi Heikkinen sai marraskuussa tasavallan presidentin Martti Ahtisaaren myöntämän director musices-nimen ja arvon.” (suora lainaus puh.joht. Jouni Heikkisen tekstistä). Perinteisten soittotilaisuuksien lisäksi suunniteltu kyläkirkko-jumalanpalvelus pidettiin Laitasaaren Rukoushuoneella kesäkuussa.

1999 ”Pikkujuhlavuosi” : Muhoksen Torvipoikien 40-vuotisjuhlat päätettiin pitää 17.10.1999 Seurakuntatalolla. Lehdistötilaisuus pidettiin jo viikkoa aiemmin eli 10.10. ja Risto Haapsamo kirjoittikin Kalevaan oivallisen artikkelin Torvipoikien historiasta. Ansiomerkit ojennettiin seuraaville: pronssinen merkki Johanna Kiviharju, Sirkka Kangaspuoskari, Esa Erholz ja Seppo Suikkanen; hopeinen merkki Seppo

Karppinen. Juhlapuhujana oli europarlamentaarikko Samuli Pohjamo. Torvipoikia 17.10.1999 avustuksin muistaneet yhteisöt ja yksityiset: Muhoksen kirkkokuoro, Pohjois-pohjanmaan Nuorisoseurojen liitto, Kalevan Nuoret, OP-Muhos, Oulun Työväen soittokunta, Muhoksen Sotaveteraanit, Muhoksen Kotiseutuyhdistys, LionsClub-Muhos, Utajärven Puhallinorkesteri, Musiikkikoulu Muhos, Seurakunta, Muhoksen Nuorisoseura, Muhoksen Yrittäjät, Pohjolakoti, Alli ja Väinö P. Karppinen, Muhoksen kunta, Pohjan Sotilassoittokunta, Leijonaiset Muhos, Irma Heikkinen. Lisäksi onnittelijoita olivat: Adu Regi, Viljo Kuosmanen, Matti Pellinen, A-M ja J. Mustakangas, Risto Vähäsarja, Esa Säntti, Salme ja Samuli Pohjamo. Vuonna 1986 perustetun Muhoksen musiikkikoulun oppilaista olisi toivottu useampien nuorten soittajien liittyvän Torvipoikiin, jotta soittotoiminta olisi saanut nuorennusleikkausta ja jatkumoa. Näin ei kuitenkaan tapahtunut, vaan musiikkikoulusta ei saatu ”uutta verta” soittokuntaan ja soittajisto pysyi lähes muuttumattomana edelleen. Vuonna 1999 katsottiin tärkeäksi yhteistoiminnan kartoittaminen Muhoksen musiikkikoulun, Utajärven soittokunnan, Vaskiveikkojen, Oulun Työväen soittokunnan, Pohjan sotilassoittokunnan ja Oulunsalon Taidekoulun puhallinyhtyeen kanssa aiottiin aloittaa. Yhteistyö jäi kuitenkin vaatimattomaksi.

Esiintymisiä: 1.5. Vappuaamunsoitto, Tervasoutu 17.6. klo 7-8; 29.8. Utajärven, Vaalan ja Muhoksen yhteinen sotaveteraanien kirkkopyhä; 12.11. klo 19-21 III Muistojen konsertti, jossa laulusolistina Elo Karppinen Koivu- ja Tähti -kulttuuritalossa. 30.11. klo 18 Muhoksen kirkossa Talvisodan syttymisen 60-vuotismuistojuhla; Itsenäisyyspäivän soitto 6.12.; Vanhusten joulujuhla ja Kauneimmat joululaulut 16.12.

Muhoksen kirkossa (vas.) Atte Hoppa, Olavi Karppinen, Jorma, Tikkinen, Jaakko, Loukonen, Eino Pikkarainen, Osmo Talonpoika, Pauli Korhonen, Seppo Suikkanen, Olavi Heikkinen, Ossi Kajava (urut)

2000: Soittokunta teki syysretken Sotkamoon 23–24.9.2000. ohjelmassa oli hengellisen musiikin konsertti Sotkamon kirkossa la 23.9. klo 15 ja Muistojen konsertti klo 19 teemalla ”Sama kaiku on askelten” Tipasojan kyläkoululla. Kirkkokonsertista oli Risto Vähäsarjan laatima arvostelu Sotkamo-lehdessä 26.9.2000. *”Kuulaana, pikkukirpeän aurinkoisena lauantai-iltapäivänä puolisansataa kyläläistä hylkäsi hetkeksi perunannoston, sienipolut ja puolukat hiljentyäkseen hengellisen puhallinmusiikin parissa. Directus musices Olavi Heikkinen oli valinnut tällä kertaa rippikirkkoonsa tutuista kappaleista koostuvan ohjelmiston. - - - Parhaimmillaan musiikki levittäytyi väkevästi ja täytti tasapainoisella soinnillaan kirkkosalin suuren tilan. Heikkinen oli miettinyt tarkasti teosten dynamiikan, ja soittajat toteuttivat hänen määrätietoiset viestinsä. - - - Toiselle jaksolle lähdettiin vähän kompuroiden. Jossain oli pallo tai nuotit hukassa. Mutta annahan olla- - - Kun jostain syystä kimuranteiksi käyneet Bachit oli selvitetty, olikin loppu jo pelkkää nousua. A. Corellin Gavotta kulki svengaten kuin kärppä. Heikkinen piti poppoonsa soinnin ja rytmiikan kasassa, ja lopun crescendo oli muheva.”* --- (ote arvostelusta)

Soittokunnan kapellimestari Olavi Heikkinen esitti toiveenaan, jotta hän voisi siirtyä ensi vuoden alussa eturiviin ”soittajaksi” ja kapellimestariksi tulisi Petri Aho, joka toimii Oulun sotilassoittokunnan klarinetistina. Aho osoitti kiinnostuksensa toimeen ehdottaen, että ”kaveriksi” tulisi intendentti, joka vastaisi muista soittokunnan toimintaa liittyvistä tehtävistä, kuten soittotilaisuuksien ja nuotiston järjestämisestä. Soittokunnan johtamiseen eikä toimintamalliin kuitenkaan tullut muutoksia tai laajempaa yhteistyötä Musiikkikoulun kanssa. Lakisäätisessä valtiosuusjärjestelmässä oli tapahtumassa muutoksia ja musiikkikoulun toiminta oli vaakalaudalla.

Esiintymiset: 1.5. Vappuaamun soitto; 10.11. Muistojen konsertti; 30.11. Bach-konsertti (Bach-viikolla 48) kirkossa; 6.12. Itsenäisyyspäivän jumalanpalvelus ja avustaminen sankarihaudalla; Vanhusten joulusoitto Päiväkeskuksessa 17.12. ja Kauneimmat joululaulut kirkossa 17.12.

2001: Tänä vuonna keskustelu kävi vilkkaana soittokunnan ja Oulujoki-opiston yhteistyöstä. Soittokunnan tilanteesta alkoi näkyä ”paikalleen jämähämisen” merkkejä, koska uusia soittajia ei ollut saatu kiinnostumaan soittamisesta monista ideoista ja yhteistyösuunnitelmista huolimatta. Todettiin kuitenkin, että ”siirtyminen kansalaisopiston yhteyteen on nykyisessä opiston ja musiikkikoulun välisessä tilanteessa mahdoton toteuttaa”. Lisäksi harmia aiheutti pula avaininstrumenttien soittajista, sillä estyneen soittajan tilalle on vaikea saada paikkaajaa. Tilanne on ollut aina vaikea etenkin juhlapyhien aikana, kun eri puolilla on samaan aikaan juhlatilaisuuksia. Pöytäkirjassa 6.11.2001 on maininta esimerkiksi ongelmasta löytää kyvykästä klarinetinsoittajaa: ”ykkösklarinetin tilanne aiheuttaa jatkuvaa päänvaivaa. Sepon osallistuminen on (tutkimus- ja perhesyiden takia) aina pieni arvoitus ja Petrin avustaminen on työ- ja perheasioiden vuoksi sattumanvaraista.” Toimintakertomuksessa vuodelta 2001 Olavi Heikkinen kirjoittaa:

”Vuosi oli Torvipoikien 42. toimintavuosi. Yhteistyö Muhoksen Musiikkikoulun kanssa jatkui, jossa on kuitenkin huomattavasti kehittämisen varaa. Oulujoki-opiston tilanne vaikuttaa siihen miten toimintaa pystytään jatkossa kehittämään. Vielä kertomusvuoden aikana on kunnassa virkamiehiä ja päättäjiä, jotka rohkenevat väittää, ettei Musiikkikoulua ole kunnassa olemassakaan. Varsinaisesta soittokuntatoiminnasta on todettava se, että soittokunnan taso on edelleen kehittynyt, josta seurauksena on ollut hyviä soittoesityksiä. Ehkä merkittävin soitotapahtuma oli V Muistojen konsertti 11.11.2001 Muhoksen kulttuurikeskuksessa, jossa oli paikalla 160-170 kuulijaa. Pääsylippujen myyjät: Aino Hekkala ja Juha Viitala. Lippu- ja kunniavartio-osaston muodostivat res. kapt. Tero Haipus, res. ylil. Ilpo Nuolikivi, res. ylik. Matti Koistinen ja res. kers. Pertti Marttinen. Laulusolistina oli Eljas Ulvinen ja kapellimestarina dir.mus. Olavi Heikkinen. Sotaorvon muistelun esitti poliisipäällikkö (evp) Tapio Tuominen ja tuokiokuvan rintamalta 4.7.1944 opetusneuvos Ale Rajatie. Tilaisuudessa käytettiin soittokunnan putkikelloa, kun salin valot sammutettiin.”

Muita tapahtumia: ” 7.1.2001 kuoli soittokuntamme pitkäaikainen sihteerimme Martti Karppinen, Olavin isä. Soittokunta muisti ja kunnioitti Martin elämäntyötä laskemalla kukkalaitteen Martin arkulle. Laskijoina olivat khra Jouni Heikkinen, Jaakko Loukonen ja dir.mus. Olavi Heikkinen. Pitkäaikaista soittokunnan perustaja-soittajaa Olavi Karppista muistettiin surukukin isänsä poismenon johdosta. Myös Irmeli ja Jouko Meriläistä muistettiin heidän Yrjö-isänsä poismenon johdosta.”

Soittajisto on pysynyt ennallaan ja avustajina toimi Matti Sihvonen, Pauli Korhonen, Mika Kaijanen, Markus Rahko, Seppo Viitanen ja Riikka Pyhälä

Esiintymiset: 11.2. Kirkkokonsertti Tyrnävän kirkossa; Marian päivän konsertti yhdessä Musiikkikoulun jousisoittajien kanssa, solistina dipl.laulaja Ossi Kajava; 7.4. LionsClub-Muhos 45-vuotisjuhla; 27.4. Veteraanipäivä; 1.5. Vappuaamun soitto (41.kerta); 20.5. Kaatuneitten muistopäivä; 16.6. Tervasoutu venerannassa ja Laitasaaren seurojen talolla; 24.6. Yrjö Meriläisen hautajaiset; 28.10 Muhoksen Sotaveteraanien 15-vuotisjuhla; 11.11. V Muistojen konsertti; 6.12. itsenäisyysjuhla; 16.12. perinteinen joulusoitto Päiväkeskuksessa klo 13 ja Kauneimmat joululaulut kirkossa klo 16. Suunnitelmissa oli myös retki Paltamoon Isänpäivänä.

2002: Soittokunnan tilanteesta oltiin edelleen huolissaan, sillä paikkakunnan musiikkikoulu ei ole pystynyt tuottamaan lainkaan soittajia soittokunnan tarpeisiin. Toiminta on pysynyt ennallaan, mutta kehittymistä ei tapahtunut soittajistossa eikä soittotoiminnassa. Toimintasuunnitelmassa v:lle 2002 todettiin seuraavaa: ”Musiikkikoulun kanssa käytävästä yhteistoiminnasta huolimatta ei ole pystytty tarvittavassa määrin saamaan uusia soittajia omalta paikkakunnalta. Soittokunnassa seurataan millä tavoin tullaan tulevaisuudessa järjestämään Musiikkikoulun ja kansalaisopiston toiminnot.”

Esiintymiset: 1.5. Vappuaamun soitto; Tervasoutu 15.6. Veneranta ja Laitasaaren seurojen talo Muistojen konsertti 10.11.; 6.12. Itsenäisyyspäivän soitto; 15.12 joulusoitto Päiväkeskuksessa ja Kauneimmat joululaulut klo 16. Perustajajäsen, klarinetisti Olavi Karppinen täytti 60 v 31.5.2002, jolloin Soittokunta tarjosi Ollille syntymäpäiväkahvit.

2003: Soittokunnan runko pysyi ennallaan, vaikka yksi uusi soittaja, Atte Hoppa on ilmestynyt ryhmään soittamaan klarinettia. Soittotoiminta on riippuvainen avustavista soittajista, joita täytyy kutsua kokoon laajalta alueelta, pääasiassa Oulusta. Toimintasuunnitelmassa mainitaan lyhyesti seuraavaa: ”Vuosi 2003 on soittokunnan historian 44. toimintavuosi. Suunniteltava ohjelma tulee seuraamaan niitä perinteiseksi muodostuneita esiintymisiä ja soitotapahtumia.”

Toimintakertomuksessa mainittiin mm. seuraavaa: ”Kertomusvuosi oli soittokunnan 44:s toimintavuosi. Soittokunnan toiminta jatkui hyvin perinteisissä merkeissä. Eri soittotoiminnot ovat vuosikymmenien aikana muotoutuneet ja kirjoittajan mielestä hyvin kohdanneet. Tänäkin vuonna on todettu soittajapulaa I.klarinetin osalta. Tehtävää ovat hoitaneet: Seppo Karppinen, Petri Aho ja Atte Hoppa. Soittokunnan talous on pysynyt kohtalaisen hyvällä tasolla, vaikka budjettimäärärahat ovat olleet suhteellisen vähäiset. Merkittävään muistiin, että koko toimintavuonna ei kertaakaan ole esiintymisissä ollut mukana huilunsoittajaa. Soittokunnan soittajistossa ei tapahtunut muutoksia. Kertomusvuoden aikana johtokunta kokoontui 5 kertaa, joissa kirjattiin 61 pykälää.

Olavi Heikkisen kirjoittamia huomioita vuoden 2003 VIII Muistojen konserttiin liittyen: Tämän tilaisuuden haluan erikseen merkitä toimintakertomukseen sen hyvän ja ”vähemmän hyvän” johdosta. Konsertin solistina toimi toista kertaa ansiokkaasti opettaja, taitelija Pekka Lämsä Vaalasta. Petri Aho soitti konsertin ohjelmistossa klarinetia ja saksofonia. Ohjelma oli tällä kertaa laadittu seuraavalle otsikolle: Kotimaani–Isänmaa –Oma maa. Illan juontajina toimi soittokunnan johtaja Olavi Heikkinen ja toisessa osassa häntä avusti Pekka Lämsä. Toisen osan juonto-osuudesta on otettava opiksi se, että konsertin luonne ei tunne paikalla esitettyjä juontotekstejä. Ohjelmassa olleeseen yhteislauluun Hyvää yötä! (Sumujensilta-elokuvasta) tuli virhe, kun soittokunnan nuoteissa oli ylimääräinen kertaus, jolloin yleisölle esitetty laulun tekstitys ei sopinutkaan sävelkulkuun. --- Kerrankin oli yleisjärjestelyissä porukkaa mukana: pihamaan ja salin valot: Matti Viitala, Antti Jurvelin, Tuulikki Viitala. Pääsylippujen myynti: Aino Hekkala, Juha Viitala. Ovimiehet: Maarit Lehmussaari, Irma Heikkinen, Kati Suikkanen, Aira Saloranta. Kukitus: Aira Saloranta. Perinteiseen tapaan konsertti aloitettiin Suomen lipun sisään tuonnilla, minkä hoiti Muhoksen Partiolaiset lippukuntansa Kati Tuunaisen johdolla. Sali oli koristeltu 10 kappaleella kuusia. Suomen lippu ulkona oli valaistu konsertin ajaksi ja pihalla paloi 25 kpl folioroihuja.--- **Lopuksi:** Tuleva toimintavuosi (2004) on soittokuntamme 45:s juhlatvuosi, joka varmaan tuo oman sävynsä soittokunnan toimintaan. Soittajien tehtävään sitoutumisessa on tapahtunut parantumista, mutta korjaamisen varaa on. Nuotisto on täydentynyt, mutta lisä ei pahaa tee. Nuottikaapin puute vielä vaivaa, kun tilattu kaappi ei ollut paikkaan sopiva. Soittokunta ukkoutuu, joten nuorta voimaa olisi hyvä saada mukaan. Kiitokset kaikille soittokuntatoimintaa eteenpäin vieneille eri henkilöille ja liikelaitoksille. (Olavi Heikkinen, Muhos 20.1.2004)

Esiintymiset: 24.1. Piispa Samuel Salmen piispantarkastus Muhoksen kirkossa, 16.2. Seurakuntavierailu Puolangalle; 13.4. Palmusunnuntain konsertti, solistina kanttori, diplomilaulaja Ossi Kajava; 27.4. Kansallinen veteraanipäivä; 1.5. Vappuaamun soitanto (43. kerta); 18.5. Kaatuneitten muistopäivän soitto; 14.6. Tervasoutu venesatamassa klo 8.00 ja Laitasaaren seurojentalolla; 9.11. VIII Muistojen konsertti Isänpäivänä, laulusolistina Pekka Lämsä Vaalasta klo 19. Koivussa ja Tähdessä; 6.12. Itsenäisyysjuhla; 14.12. Vanhusten joulujuhla Päiväkeskuksessa ja Kauneimmat joululaulu, avustajana barytonisti Pauli Korhonen; 28.11. pidettiin Soittokunnan pikkujoulu Musiikkikoululla

Muuta: Soittokunta muisti 11.6. Aadu Regiä lahjakortilla hänen 90-vuotispäivänään ja Lauri Hyväristä 50-vuotis- ja Sirkka Kangaspuoskaria 40-vuotisjuhlien kunniaksi lahjakortein, kukkasin ja täytekakkukahvein.

2004: ”Kertomusvuosi oli Torvipoikien 45. toimintavuosi, mikä osaltaan löi leimansa vuoden toimintaan, olihan kyseessä juhlatvuosi. Muilta osin soittokunnan toiminta jatkui jo aikaisemmin viitoitettuja toimintamuotoja kulkien. Ehkä on syytä mainita Osuuskauppa Koskiseudun 100-vuotisjuhla 6.6.2004, nimittäin harvemmin esiintyjille soittotilaajan toimesta tarjotaan täydellinen ruokatarjoilu. Soittokunnan talous koheni vuoden aikana, vaikka menot olivatkin hiukan oletettuja suuremmat. Varsinaisesta soittotoiminnasta on todettava se, että soittokunnalta edelleen puuttuu ns. vastuunkantava ykkösklarinetin soittaja. Mainittakoon vielä, että soittokunnan rumpalina toiminut säveltäjä-muusikko Matti Sihvonen jätti soittokuntatoiminnan. Hänen tilallaan on toiminut Oulun kaupungin sinfoniaorkesterin ammattimuusikko (evp) Osmo Talonpoika. Toimintavuosi oli muutoin aivan täysipainoinen ja yksi historian merkittävin.”

Esiintymiset: Seurakuntavierailu Vaalaan 29.2.; Palmusunnuntain konsertti 4.4.; Kansallinen veteraanipäivä 27.4.; Vappuaamun soitto 1.5. Valtion virastotalon edustalla; Kaatuneitten muistopäivä 16.5.; Koskiseudun 100-vuotisjuhla 6.6. Koivu- ja Tähti kulttuurikeskuksessa ja seurakuntatalolla; 20. Tervasoututapahtuma venerannassa ja Laitasaaren seurojentalolla 12.6.: Torvipoikien 45-vuotisjuhla ja muhoslaisen puhallinmusiikin 85-vuotisjuhla Seurakuntatalolla 3.10.; Itsenäisyyspäivän soitto 6.12. kirkossa ja sankarihaudalla; Vanhusten joulujuhla 19.12. yhdessä LC-Muhos ry:n ja Muhoksen Leijonaiset ry:n kanssa Päiväkeskuksessa sekä myöhemmin Kauneimmat joululaulut kirkossa.

Kanttori, diplomilaulaja Ossi Kajava

Huomioita: Torvipoikien 45-vuotisjuhla 3.10.2004: *Juhlan järjestämisen ajankohdan päättämisessä oli vaikeuksia. Keväällä valittiin päiväksi 19.9., josta kuitenkin yhteensattumien ja harjoitustavoitteiden vuoksi oli luovuttava ja siirrettävä juhlan ajankohtaa eteenpäin. Aluksi suunniteltiin juhlaa päiväjuhlaksi, joka muuttui iltajuhlaksi. Aikataulumuutokset kysyivät johtajalta voimia ja kuluja. Soitto-ohjelman laatimiseen käytettiin aikaa ja lopulta onnistuttiin aika hyvin, sillä ohjelma oli monipuolinen ja sitä täydensi kanttori Ossi Kajavan esiintyminen laulu- ja pianosolistina. Soittokunta esitti Händelin Vesimusiikkia yhdessä pianosolistin kanssa, mikä oli Torvipoikain historiassa ensimmäinen kerta. Soittokunnan soittotaidosta laati 5.10.2004 arvostelun Kalevan kriitikko Erkki Virtanen, jonka arvostelu koettiin myönteisenä, positiivisena sekä rohkaisevana pienistä puutteista huolimatta. Tervareitissä oli myös kotiseutuhenkinen ja myönteinen juttu vuosijuhlasta. Juhlapuhujana oli ensimmäisen kauden kansanedustaja Riikka Moilanen-Savolainen. Seurakuntatervehdyksen esitti kirkkovaltuuston puheenjohtaja apulaispalopäällikkö (huom! oli tuolloin palopäällikkönä) Kullervo Riekkö. Kuntatervehdyksen esitti kunnanjohtaja Jukka Syvävirta. Tervehdys sanat esitti soittokunnan puheenjohtaja Jouni Heikkinen ja päätössanat soittokunnan johtaja, dir. mus. Olavi Heikkinen. Ennen juhlaa soittokunta tarjosi 80-päiselle juhlayleisölle täytekakkukahvit. Juhlassa muistettiin Kirkkopalvelut -yhdistyksen myöntämin ansiomerkein soittokunnan soittajia seuraavasti: kultainen ansiomerkki: Seppo J.A. Karppinen; hopeinen: Esa Erholz; pronssinen: Petri Aho, Lauri Hyvärinen, Eino Pikkarainen ja Osmo Talonpoika. Vuosijuhlan yhteydessä kukitettiin Pyhäkosken soittokunnassa 1950-50-luvuilla soittaneen Pauli ”Pali” Korhonen hänelle sävelletyn teoksen Mestarin tervehdys -esityksen johdosta.*

Soittajistossa ei tapahtunut muutoksia edelliseen vuoteen. Toimintavuoden 2004 esiintymiskerrat jäivät perinteisesti ajatellen lukumäärältään vähäisiksi. Soittokuntatoiminnan ylläpitämiseksi ehkä vakavin asia on soittajapula ja se, että samat soittajat toimivat useammassa eri soittokunnassa. Mutta kuten Olavi Heikkinen toteaa (5.2.2005) : ”Olen soittokunnan johtajana lähtenyt siitä, että muhoslaisen puhallinmusiikin historia ei katkeaisi. Voimme tarkastella menneen vuoden tuloksi hyvillä mielin ja ennen kaikkea kiitollisina siitä, että meillä on ollut näinkin runsaasti tukijoita, niin yksityisten kansalaisten, järjestöjen ja liikelaitosten osalta.

2005: Tämä vuosi oli soittokunnan 46. toimintavuosi. Vuoden toimintaa leimasivat useat juhlasoitot ja soittokunnan organisaatioon kuuluvien henkilöiden juhlapahtumat. Toimintasuunnitelma oli laadittu realistiseksi ja se toteutui 100 %:sti. Soittokunnan toimintaan vaikuttivat jo aiemmissa toimintakertomuksissa mainitut seikat, kuten soittajien ikääntyminen ja kiireisyys kun soitetaan useissa kokoonpanoissa. Positiivista oli se, että esiintymistilaisuuksia tarjottiin perinteisten toiminnan ulkopuolelta. Negatiivista oli se, että vuosikymmeniä kestänyt yhteistyö ei tuottanut Muhoksen kunnan 140. juhluvuonna myönteistä tulosta, ehkä kuntien taloudellisesta tilanteesta johtuen. Soittajien matkakulut ovat vahvassa nousussa, sillä vain harva asuu Muhoksella. Soittajisto oli sama kuin edellisellä vuonna, mutta avustajina toimivat Taisto Kangas (klar.), Jorma Tikkinen (trump.), Pauli Korhonen ja Paavo Saari (baritonitorvi).

Juhlapahtumia: Pitkäaikainen soittokunnan klarinetisti Seppo J.A. Karppinen väitteli kasvatustieteen tohtoriksi 17.6.2005 Oulun yliopistossa. Soittokunta onnitteli Seppoa harjoitusten yhteydessä 31.7.2005 Muhoksen seurakunnan historiikilla. Soittokunnan puheenjohtaja kirkkoherra Jouni Heikkinen juhli 50-vuotispäiväänsä samana päivänä, jolloin päivänsankarille luovutettiin Porilaisten marssin sävelten ja kapellimestarin saatesanojen myötä Jouni Heikkisen kotimaakunnan eli Kainuun viiri. Alkuaikojen torvipoika trumpettisti Heikki Mäklin juhli 70-vuotispäiväänsä 11.6. kotitalonsa pihamaalla, jossa soittokunta piti pihakonsertin ja luovutti historiikin kapellimestarin saatesanoin. IX Muistojen konsertin 13.11.

yhteydessä juhli dir. mus. Olavi Heikkinen 35-vuotistaivaltaan soittokunnan johtajana ja 45-vuotista uraa torvipoikana. Hänelle luovutettiin onnittelujen yhteydessä Katinkullan hoitokortti. IX Muistojen konsertti, sotaveteraanien ja sota-aikaisten muistojen kunniaksi pidettiin isänpäivän iltana 13.11.2005.

Esiintymiset: Seurakuntavierailu Rantsilaan, Temmeksen kirkkoon 13.2.; Palmusunnuntain konsertti 20.3.; Kansallinen veteraanipäivä 27.4.; Vappusoitto 1.5.; Kaatuneitten muistopäivä kirkossa ja sankarihaudalla 15.5.; Heikki Mäklinin 70-vuotisjuhlasoitto 11.6.; Tervasoutusoitto 18.6.; Kirkkoherra Jouni Heikkisen syntymäpäiväsoitto 31.7.; Muhoksen Työväenyhdistyksen 100-vuotisjuhla Työväentalolla 12.11.; IX-Muistojen konsertti 13.11.: Toivolakodin joulusoitto (Olavi Heikkinen) 2.12.; Itsenäisyyspäivän soitto 6.12.; Vanhusten joulusoitto ja Kauneimmat joululaulut kirkossa 18.12.

2006: Vuosi 2006 oli 47. toimintavuosi ja samankaltainen, kuin se oli vuosikymmenten aikana aikaisemmin. Toimintakertomuksen mukaan harjoituksia on yritetty pitää torstaisin, mutta ajankohtaa joudutaan aina sovittelemaan yhteensattumien ja päällekkäisyyksien vuoksi. Kertomusvuoden aikana ei ole suoritettu uusien kappaleiden nuotiston hankintaa. Johtaja on kirjoittanut muutamia sovituksia. 10.11. väitteli tohtoriksi soittokunnan vakioavustaja klarinetisti, ex-pankinjohtaja Taisto Kangas. Olavi Heikkinen kirjoittaa: *Elokuun 18 päivän iltana vietimme "Torvipoikatohtori" Seppo Karppisen tohtoriväitöksen ja samalla Seppo Suikkasen 60-vuotisjuhlien "räppijäisiä". Tämän kirjoittaja koki yhdessäolohetken erikoisen antavaksi ja soittajayhteisöllisyyttä lisääväksi. On syytä mainita sekin asia, että soittajistomme "vanhin" eli tuubisti Jaakko Loukonen pyysi soittajatoimestaan jäähdyttelyaikaa vuodelle 2006, lähinnä viitaten ikäänsä. Pikkujouluun 2.12. aikaan muistettiin trumpettisti Eveliina Kyllöstä lahjakortilla 3. lapsen syntymän johdosta. Kertomusvuosi toteutui 92 %:sesti aikaisemmin hyväksytystä toimintasuunnitelmasta.* Soittajat ovat pysyneet edellisen vuoden mukaisesti samoina. Avustajina ovat toimineet Jouni Pajala (baritonitorvi), Taisto Kangas (klar.), Jorma Tikkinen (trp) ja Pentti Eteläinen (tuuba) sekä Yrjö Seppä (saksofoni).

Esiintymiset: Seurakuntavierailu Limingan kirkkoon 5.3. ja iltapäivällä Marttilan vanhainkotiin; Sotaveteraanien juhlapyhä 8.4. (Olavi Heikkinen yksin); Palmusunnuntain konsertti 9.4. ; Veteraanipäivän soitto 27.4. (Olavi Heikkinen & Ossi Kajava); Vappusoitto 1.5.; puhallinkvartetti Olavi Karppinen, Olavi Heikkinen, Seppo Suikkanen, Jaakko Loukonen; näin vältettiin vuonna 1960 alkaneen tradition katkeaminen; Kaatuneitten muistopäivä sankarihaudoilla 21.5.; LC-Muhos juhli 50-vuotista toimintaa Muhoksella 21.5. Tervasoututapahtuma 17.6.; "Seppojen Karppinen /Suikkanen ikimuistoiset "ilta-räppijäiset" Suikkasten pihalla 18.8.; Muhoksen seurakunnan 240-vuotisjuhla 20.8. kirkon edessä ja Seurakuntatalon pääjuhlassa; 12.11. X Muistojen konsertti, solistina Heikki Saarela; Vanhusten eli Vanhemman väen joulusoitto 2.12. traditio alkanut jo v. 1962 Vanhainkodilta; Kauneimmat joululaulut 17.12. kirkossa: "Aloitimme toimintavuoden Limingan kirkossa ja päätämme sen kotiseutumme kirkkoon", totesi khra Jouni Heikkinen.

2007: Toimintakertomuksen mukaan soittokuntaan on iskenyt krooninen soittajapula. "Pojista" ei voitane enää puhua, vaan mieluummin "senioreista". Jaakko Loukonen on siirtynyt lopullisesti reserviin, tilalle yritetään kutsua Pentti Eteläistä. Olavi Karppisen soittaminen on tullut vuosi vuodelta vaikeammaksi lihassairauden takia, eikä hän ole enää käytettävissä soittajana. Altisti Eino Pikkarainen täyttää 70 v. 28.1. , baritonisti Esa Erholz täyttää 60 vuotta 21.12. ja Olavi Heikkinen 70 vuotta 29.1.2008. Torvipojat muistivat Oulun Työväen soittokunnan 50-vuotisjuhlaa lahjakortilla 15.11.2007. Johtaja Olavi Heikkinen joutui selkä- ja niskaleikkaukseen 17.10. Toipilasajan takia peruuntuivat kaikki loppuvuoden soitot, mistä muhoslaiset musiikinystävät ovat ymmärrettävästi olleet tavattoman pahoillaan. Jouni Heikkisen mukaan "Olavi kertoi toipumisestaan, että hoito on ollut hyvää niin OYS:ssa kuin oman kuntamme sairaalassa." Tästä huolimatta Torvipojat sai esiinnyttyä seuraavasti: Seurakuntavierailu Yli-Iin kirkkoon ja seurakuntakotiin 25.2.; Palmusunnuntain konsertti 1.4. Muhoksen kirkossa, solistina kanttori Pertti Haapalainen; Veteraanipäivä 27.4.; Vappusoitto 1.5.; Kaatuneitten muistopäivä 20.5.. Kaikki loppuvuoden soitot jouduttiin perumaan: Muistojen konsertti ja Suomen itsenäisyyden 90-vuotisjuhla 11.11.; Itsenäisyyspäivän soitto 6.12.; ja Kauneimmat joululaulut 16.12.

2008: Vuoteen mahtui kaksi merkittävää ajankohtaa: Olavi Heikkinen täytti 70 vuotta 29.1. ja puheenjohtaja Jouni Heikkiselle myönnettiin rovastin arvonimi 18.11.2008. Muutoin soittokuntatoiminta on ollut lamaannuksissa koko loppuvuoden 2007 ja alkuvuoden 2008, mikä on johtunut siitä, että soittokunnan johtaja Olavi Heikkinen on ollut useassa selkä- ja niskaleikkauksessa. Myös toimintaa on heikentänyt

soittajien ikääntyminen ja harrastuksen lopettaminen, mille ei näytä tulevan loppua. Harjoittelua viriteltiin syksyllä 2008, kun johtajan vointi parani riittävästi. Soittajisto oli muutoin ennallaan, mutta lopullisesti lopettaneita ovat Olavi Karppinen, Jaakko Loukonen ja Eino Pikkarainen. Seppo Ojamaa on lupautunut soittamaan jos ehtii. Muistojen konsertti pidettiin 17.11.2008, jolloin solistina toimi kanttori Pertti Haapalainen. Tämän konsertin LC-Muhos osti kaikille ilmaiseksi 1000 eurolla. Kauneimmat joululaulut soitettiin 13.12. seurakuntatalossa, minkä jälkeen soittokunnan pikkujouluruokailu Muhos-pysäkillä Navettasalissa. Tilaisuudessa muistettiin puheenjohtaja Jouni Heikkistä rovastin arvonimen johdosta ja luovutettiin Arvo Kokon teos Hallan Ukko.

2009: Tämä vuosi on merkittävä, koska Muhoksen Torvipojille tulee täyteen 50 vuotta. Aluksi suunniteltiin, että juhlat pidetään helatorstaina 21.5. perinteisin menoin, mutta yhteensattumien takia 50-vuotisjuhlaa ja muhoslaisen puhallinmusiikin 90-vuotisjuhlaa päätettiin viettää 13.9.2009. Juhla aloitettiin perinteisin menoin kirkossa ja sankarihaudalla ja pääjuhla pidettiin seurakuntatalossa, jossa viitisenkymmentä kuulijaa sai nautittavakseen kakkua ja puhallinsoittoa. Tervehdyspuheen esitti ja lyhyen historiikin esitti Seppo J. A. Karppinen ja juhlapuheen piti Aira Saloranta, seurakunnan tervehdyksen piti rovasti Jouni Heikkinen ja kunnan tervehdyksen esitti kunnanhallituksen puheenjohtaja Toivo Tihinen. Historiikin liitteenä on luettavissa Karppisen ja Salorannan puheet, Heikkisen saarna sekä Tervareitin toimittaja Jari Riekin laatima juhlaohjelmistossa olivat seuraavat teokset:

Armas Maasalo: Juhlamarssi

A.Corelli: Sarabanda ja Gavotta

P. J. Hannikainen: Suojelusenkeli

K. Tikka: Armolaulu, solisti molemmissa kanttori Ossi Kajava

N.E. Foughsted: Romassi

M. Sihvonen: Mestarin tervehdys

A. Fuhrmann: Ykkösmarssi

Pacius: Maamme

Muhoksen Torvipojat 50 vuotta

Muhoksen Torvipojat 50-vuotisjuhlissa 13.9.2009

Eturivi (vas.): puheenjohtaja Jouni Heikkinen, sosiaalineuvos Aira Saloranta, Muhoksen kunnanhallituksen puheenjohtaja Toivo Tihinen, dir. mus. Olavi Heikkinen, Sirkka Kangaspuoskari. Takarivi (vas.): Seppo Karppinen, Seppo Suikkanen, Esa Erholz, Riikka Pyhälä, Pentti Vimpari, Atte Hoppa, Osmo Talonpoika, Seppo Ojamaa, Jorma Tikkinen, Lauri Hyvärinen

Lue lisää: <http://www.tervareitti.fi/cgi->

[in/mediaweb_terva.exe?News=terva&Date=090915&Depa=uutiset&Story=torvipojjaat.txt&Model=ossivu.htm](http://www.tervareitti.fi/cgi-in/mediaweb_terva.exe?News=terva&Date=090915&Depa=uutiset&Story=torvipojjaat.txt&Model=ossivu.htm)

2010: Toimintasuunnitelman mukaan Muhoksen Torvipoikien tehtävänä on edelleen rikastuttaa seurakunnan ja oman kotiseudun musiikkielämää ja luodaan mahdollisuus puhallinsoittajille harrastaa ja osallistua yhteissoittoon sekä vaalia muhoslaisen puhallinmusiikin 90-vuotista historiaa. Tavoitteet talousarviovuodelle olivat seuraavat: Seurakuntavierailu ja avustaminen jumalanpalveluksissa, perinteiset esiintymiset, soitot tilausten perusteella eri juhlissa ja tapahtumissa, yhteistoiminta ja yhteistyö alueen muiden soittoyhteisöjen kanssa. Soittokuntatoiminta pyritään mitoittamaan 8-12 soittajalle.

Tavoitteiden toteutuminen 2010:

Muhoksen Torvipojat ovat rikastuttaneet soittoillaan seurakunnan ja kotiseudun musiikkielämää. Torvipoikien soitot ovat kuitenkin vähentyneet ja ”on eletty pienellä liekillä”. Esiintymisiä oli vain kaksi: perinteinen vappuaamun soitto torilla toi mukavaa vappumieltä. Toinen esiintyminen oli Kauneimmissa joululauluissa seurakuntatalolla 18.12.2010 klo 15-16, minkä jälkeen siirryttiin omaisten kanssa jouluillalliselle Montan Keto-öjalle. Pakkasiltana pidetyssä Kauneimmat joululaulut -tilaisuuteen osallistui runsaasti kuulijoita, laulajia ja puhallinmusiikin ystäviä, joita muisteloillaan hauskuutti soittokunnan johtajana toiminut ja niska- ja selkäleikkauksesta toipunut dir. mus. Olavi Heikkinen. Soittokunnan toiminnan tulevaisuus on avoinna. Olisi suuri menetys jos Torvipoikien ”tarina päättyisi” kokonaan. Yhteisesti on kuitenkin päätetty soittajien ja puheenjohtaja Jouni Heikkisen kesken, että Muhoksen puhallinmusiikki ei saa kokonaan lakata, vaikka soittajien ikääntyminen on tosiasia. Monet soittajat asuvat eri paikkakunnilla ja soittavat samalla useissa eri kokoonpanoissa. Uusiin toimenpiteisiin tulisi pikimmiten ryhtyä, jotta perinne ei katkea. Muhoslaisen puhallinmusiikin ja Torvipoikien toiminnan jatkuminen on mittavien haasteiden edessä kun aloitetaan uutta vuosikymmentä.

Vappuaamunsoitto Muhoksen virastotalon pihassa 1.5.2011. Soittajat: Seppo Suikkanen (vas.), Esa Erholtz, Pentti Eteläinen, Osmo Talonpoika, Seppo Ojamaa, Seppo Karppinen ja Olavi Heikkinen (kuva: Martti Kiviharju)

2011: Historiikin jatko-osan valmistaminen ja uusien muistojen tallentaminen sekä suuntautuminen uuteen suunnitteluun, työhön ja käytännön toimeen Muhoksen puhallinmusiikin hyväksi.

Yhteenveto

Muhoksen Torvipojat päästi ensimmäisen parkaisunsa harjoituksissa 11.11.1959, jolloin soittamisesta ja kulttuuriharrastuksesta kiinnostuneille pojille ja tytöille jaettiin soittimia kokeiltaviksi. Soittaminen aloitettiin tyhjästä, koska soittokunnan perustajan, maanviljelijä Martti Lukan (1907–1994) mukaan ”soittajilla ei ollut mitään teoreettista tietoa tai käytännön taitoa soittamisen alkeista”. Kuukauden harjoittelun jälkeen lähempänä joulua kokeiltiin tuttujen laulujen soittoa yhdessä kirkkokuoron kanssa. Musikaalisuudesta totesi Lukka, että ”pihinän ja törähtelyn seasta oli erotettavissa myös tuttuja sävelkulkuja.” Ensimmäinen virallinen julkinen esiintyminen tapahtui 6.12.1960 Pyhänlinnassa pidetyssä itsenäisyyspäivän juhlassa, jolloin takana oli reilun vuoden harjoittelukausi. Vaikka toiminta aloitettiin tyhjästä, soittamisen innostusta 1960-luvulla voidaan kuvata harjoittelukertoina ja osallistumisaktiivisuutena: ”vuosittain harjoiteltiin jopa 70 kertaa ja soittoa kävi kokeilemassa yli sata poikaa tai tyttöä”. Torvipoikien rooli kasvattajana on ollut merkittävä. Soittokunnassa on ollut vuosien mittaan useita kymmeniä nuoria jäseniä. Torvipoikien historiikissa on soittokunnasta vuodelta 1969 kuva, jossa oli ainakin 13 nuorta soittajaa. Lukan ainoana huolena 1960-luvulla oli ”varojen puute, joka on esteenä hyvälle harrastustoiminnalle”.

50 vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna elämme 2010-luvulla korkean elintason ja teknologian lineaarista kalenteri- ja kelloaikaa. Kiireen virrassa läsnä oleva hetki on lyhentynyt ja puhumme laatuajasta, kun harrastuksista kiiruhdetaan toiseen eikä pysähtymiseen tai pohtimiseen jää paljon aikaa. Pienen ja isommankin ihmisen mieli haluaisi välillä levähtää ja pysähtyä. Sanotaan, että keskittyneellä, asialle omistautuvalla ihmisellä ei ole kiire mihinkään. Musiikkitoiminta ja soittoharrastus ovat pysähtymistä, kehittävää dialogia ja sisäistä pohdiskelua, parhaimmillaan jopa terapiaa, jota soittaja ja kapellimestari toteuttavat musiikin välityksellä. Aivojen kannalta toiminnallisesti soittaminen vaikuttaa etenkin oikeaan aivopuoliskoon, jossa ihminen näkee tapahtuman kokonaiskuvan, kehittää mielikuvitusta, kehittää filosofian ja uskonnon pohdintoja, tuntee, arvostaa, hahmottaa avaruudellisesti tai jopa ottaa riskejä.

Martti Lukan jälkeen Torvipoikia vuodesta 1969 lähtien johtaneella ylikonstaapeli, dir. mus. Olavi Heikkisellä on ollut huoli, siitä ”ettei nuoria tahdo saada soittokuntaan”. Mahdollisuudet soittimen hankintaan ja alkeisopetukseen Oulujokilaaksossa eivät ole ongelma tai rahasta kiinni. Yksi syy puhallinharrastuksen vähyteen on ehkä nuorten sitoutumisen ja kiinnostuksen puute pitkäjänteisyyttä vaativaan, vaikeahkoon harrastukseen. Toinen vaikuttava seikka on vanhempien esimerkki, tuki ja kannustaminen, kuten kaikessa harrastustoiminnassa. Puhallinmusiikkiin kasvattaminen koulujen alaluokilla voisi olla uudistumisen ensiaskel, jolloin ”totinen torvensoitto” saisi elävyyttä nuortenkin keskuudessa. Muhoksella oli aloittanut v. 1986 oma Musiikkikoulu, josta teoriassa olisi pitänyt valmistua muutama alkeispuhallinsoittaja vuodessa.

Vuoden 1999 toimintakertomuksessa katsottiin tärkeäksi yhteistoiminnan kartoittaminen Muhoksen musiikkikoulun lisäksi muiden alueella toimivien soittokuntien kanssa. Yhteistyö jäi vaatimattomaksi ja Torvipoikien toiminta vuosina 1995–2009 jatkui ”entiseen malliin” kutsuperiaatteella, mikä aiheutti kuluja avustajien palkkaamisen ja matkakulujen muodossa., kuten toimintakertomuksissa todetaan.

Vuosien 1995–2011 toimintakertomusten mukaan Torvipoikien huippukausi sijoittui vuodelle 1995, jolloin musiikillista tasoa saattoi verrata mihin tahansa alueen puhallinorkesteriin. Soittajat olivat virkeitä ja motivoituneita. Torvipojat esiintyi tuolloin ahkerasti eri tilaisuuksissa 12–15 kertaa vuodessa ja rikastutti – toimintasuunnitelmansa mukaisesti – Muhoksen ja koko Oulujokilaakson musiikkielämää. Torvipoikien tukijalka on aina ollut Muhoksen seurakunta, joten toimintaan on kuulunut seurakunnallisissa tilaisuuksissa soittaminen ja vierailut myös muihin seurakuntiin, mikä on kunnioitettava asia pienen seurakunnan orkesterilta. Soittokunnan sieluna on ollut dir. mus. Olavi Heikkinen ja hänen periksi antamaton sinnikkyys ja yhteistyöhalu seurakunnan ja kaikkien yhteiskunnan tahojen kanssa.

Puhallinmusiikki alkoi soida Muhoksella v.1919 ja sointi on jatkunut yli 90 vuotta Oulujokilaaksossa. Vuosien aikana on ollut nousuja ja laskuja, suvantoja ja vuolaita koskia, joiden karikoita on pitänyt väistää sitkeydellä ja nokkeluudella. Hiljaiselon jälkeen on aina virinnyt uusi innostus ja uusi kehitysvaihe. Torvipoikien tekemä työ musiikin esittäjänä ja etenkin seurakunnallisten tapahtumien juhlistajana 50 vuoden aikana on ainutlaatuista pienen kunnan ja seurakunnan mittakaavassa. Varsinkin Muhoksen kirkkotarhassa ulkona ”säällä kuin säällä” soitettu puhallinmusiikki jätti sykähdyttävän ja juhlallisen muiston jokaiselle soittajalle ja kirkkovieraalle. Soittajana ja historiikin kirjoittajana totean, että Torvipoikana olen saanut paljon iloa ja voimaantumisen elämyksiä, jotka ovat tuoneet rikkautta ja tervettä isänmaallista kotiseudun rakkautta myös omaan elämään. Jouni Heikkisen tervehdyssanojen mukaisesti (22.10.1995) voimme soittajina olla kiitollisia siitä, että ”itse on saanut elämäänsä sisältöä ja samalla voinut antaa kuulijoille elämyksiä, musiikillisia nautintoja. Torvipoikien työ on saanut rikastuttaa myös seurakuntamme toimintaa. Kirkkoväki on virittäytynyt alkufanfaarien ja rytmien kautta yhteiseen jumalanpalvelukseen. Se on ollut mieltä ylentävää ja sydämiä avaamaan tarkoitettua ylistystä Taivaalliselle Isälle”.

Muhoksen Torvipojille ja muhoslaiselle puhallinmusiikille menestystä eteenpäin odoteltaessa Muhoksen puhallinmusiikin 100. ja Torvipoikien 60. juhluvuotta: **”Joka kerran on messinkiä purrut, ei hän siitä täydellisesti irti pääse...”**

kesällä 2011

Seppo J. A. Karppinen
Muhoksen Torvipoikien 1. klarinetisti v. 1970–2011

lähteet ja liitteet

Lähteet:

Kirjallisuus, haastattelut ja suulliset sekä kirjalliset dokumentit:

Heikkinen Olavi (9.9.1995 kirjallinen dokumentti)
IVO - Tuotantopalvelut Oy valokuva-arkisto
Karpainen Olavi (17.9.1995 kirjallinen dokumentti)
Karpainen Väinö P. (kirjallinen dokumentti 18.9.1995)
Karhu Seppo (19.9.1995 Oulussa haastattelijana Väinö P. Karpainen sekä 30.9.1995 Olavi Karpainen)
Klasila Veikko (19.9.1995 Tyrnävällä haastattelijana Väinö P. Karpainen)
Lukka Martti: Torvipoikain kronikka vuodelta 1962
Maaseudun Tulevaisuus 1.10.1974
Meihin Suomi silloin katsoi. Muhoksen veteraanimatrikkeli. 1992. Koillissanomien kirjapaino.
Muhoksen kotiseutuarkisto: Martti Lukan kirjoituksia
Muhoksen kotiseutumuseon kokoelmat
Muhoksen Musiikkikoulun toimintakertomukset v.1986-1995
Muhoksen seurakunnan historia. 1986. kirj. Jouko Vahtola. Sisälähetysseuran kirjapaino.Pieksämäki.
Muhoksen Torvipoikien historiikki 20-vuotisjuhlassa v.1979, kirj. Olavi Heikkinen
Muhoksen Torvipoikien historiikki 5-vuotisjuhlassa v.1964, kirj. Martti Lukka
Muhoksen Torvipoikien pöytäkirjat v.1960-1965
Muhoksen Torvipoikien pöytäkirjat v.1966-1994
Muhoksen Torvipoikien toimintakertomukset v.1966 - 1981
Mäklin Heikki (4.7.1995 Oulussa haastattelijana Olavi Heikkinen)
Perinnealbumi Pohjois-Pohjanmaalta 2. 1985. Savon sanomien kirjapaino. Kuopio.
Saarivirta, N. 1954. Entinen Oulujoki. Historiikkia ja muistitietoa. Julkaisija Oulujoki Osakeyhtiö.
Tervareitti 1.11.1979 ja 8.11.1979
Tervareitti 23.10.1964
Tervareitti 27.11.1969
Vesivoimaa Oulujoessa 50 vuotta . 1991. toim. Paavo Vasala. Kirjapaino Oy Kaleva.

www.rauhantervehdys.fi/liitteet/rauhantervehdys-00010062-11.pdf

http://www.tervareitti.fi/cgi-in/mediaweb_terva.exe?Newsp=terva&Date=090915&Depa=uutiset&Story=torvipoijjaat.txt&Model=ossivu.htm

Liitteet:

13.9.2009 pidetyn 50-vuotisjuhlan juhlapuhe, jonka esitti sosiaalineuvos Aira Saloranta, kirkkoherra Jouni Heikkisen saarna kirkossa ja kiitossanat.

TORVIPOJAT 50 VUOTTA 13.9.2009, sosiaalineuvos Aira Saloranta

Esitän omasta puolestani parhaimmat onnittelet juhlivalle soittokunnalle ja sen taustayhteisölle, Muhoksen seurakunnalle sekä pitkäaikaiselle puhallinmusiikin harrastukselle Muhoksella. Jumalanpalveluksissa, juhlissa ja konserteissa olemme saaneet nauttia esityksistänne. Muhoksen Torvipoikien historiasta voi lukea soittokunnan monivaiheisesta elämänsaaresta ja laaja-alaisesta musiikillisesta osaamisesta. Soittokunnan johtajat Martti Lukka ja Olavi Heikkinen sekä pitkäaikaiset sitoutuneet jäsenet ovat olleet kantavina voimina silloinkin kun tiellä on ollut vaikeuksia. Voimaa on antanut rakkaus musiikkiin ja ilo siitä, että on syntymässä saanut lahjan, jota on halunnut omalla kohdallaan kehittää.

Muhoksen seurakunnan toimintakertomuksessa vuodelta 2008 todetaan, että Muhoksen Torvipoikien tehtävänä on rikastuttaa seurakunnan ja oman kotiseudun musiikkilämää. Torvipoikien hyvin monenlaiset esiintymistilaisuudet ja eri tilanteisiin sopiva musiikki tekee soittokunnasta koko pitäjän orkesterin, kuten Olavi Heikkinen Tervareitissa totesi. Uskon, että tämä toive on toteutunut erittäin hyvin. Torvipojat on muhoslaisille enemmän kuin ”hyvänpäivän tuttu”.

Oma tuttavuuteni Torvipoikien kanssa alkoi 1970-luvulla ollessani työssä Pohjolakodissa. Nuorten Ystävillä ja Pohjolakodilla oli tapana juhlia tasavuotiaan. Paljon muitakin juhlatilaisuuksia järjestettiin. Muhoksen Torvipojat vastasi usein juhlien musiikkiannista. Voidaan sanoa, että Torvipojat olivat tuolloin vakioesiintyjä Pohjolakodissa. Meillä vallitsi Torvipoikien kanssa myös muunlainen yhteistyö- ja avunantosopimus.

Pohjolakoti omisti useita 9-hengen pikkubusseja. Mielellämme lainasimme busseja Torvipojille maakunnassa tapahtuvia esiintymisiä varten.

Pohjolakoti sai Torvipojilta myös kasvatusapua. Jo 1960-luvulla oli yksi poika soittokunnan jäsenenä. Toinen poika oli sen riveissä 1970-luvulla. Toivottavasti molemmat ovat jatkaneet musiikkiharrastustaan tämänkin jälkeen.

Muhoksen Torvipojat ovat olleet minulle myös oppimestareina siinä, miten monipuolista puhallinmusiikki voi olla. Soittokunnat ja marssimusiikki liittyivät mielikuvissani voimakkaasti yhteen. Sen vuoksi on ollut erityinen kokemus kuunnella soittokuntaa esimerkiksi jumalanpalveluksen yhteydessä.

Sanotaan, että musiikki alkaa siitä, mihin sanat loppuvat. Jos ihmisiltä kysytään, miten musiikki heihin vaikuttaa, saa vastaukseksi mm. seuraavia määreitä. Musiikki herkistää mielen ja tunteen. Se tuottaa muistikuvia, se lohduttaa ja rentouttaa. Se tuo elämyksiä ja aktivoi. Lisäksi musiikki on terapeutista ja sitä myös käytetään terapiana. Musiikki ja ihmisen suhde siihen koetaan pääasiassa myönteisellä tavalla. Jokaisella on omat musiikkimieltymyksensä ja osin musiikkimaku on kulttuurisidonnainen, mutta yleisesti voidaan sanoa, että musiikilla vaikutetaan ihmisen syvimpiin tuntoihin ja luodaan miellyttävä ilmapiiri. Ei siis ole ihme, että ihminen hakeutuu musiikin äärelle ainakin kuuntelijana, jos ei harrastajana.

Musiikki on kirkossa ja kaikissa kristillisissä yhteisöissä keskeisellä sijalla. Musiikin avulla kirkko tavoittaa laajoja kuulijakuntia ja kerää seurakunnan toimintaan mukaan lukuisia musiikin harrastajia. Musiikki on läpikäyvästi seurakuntien eri toiminta-alueiden sisällä. Mitä suurempi seurakunta, sitä vahvemmin musiikkityö on myös itsenäinen työkenttä ja sitä suuremmat voimavarat musiikkityöllä on käytössään. Musiikin ja musiikkiharrastuksen tarjonnassa seurakunnat tekevät yhteistyötä yhteiskunnan eri kulttuurilaitosten ja kuntien kanssa. Voidaanpa sanoa, että musiikki on yksi parhaita työvälineitä, joilla seurakunnat tulevat ihmisten keskuuteen. Muhoksen seurakunta on tässä suhteessa hyvin mukana ajassa.

Kuorot ja puhallinorkesteri tarjoavat osallistumismahdollisuuksia eri-ikäisille. Aina ei muisteta sitä, että musiikkiharrastusryhmä on seurakunnan vapaaehtoistoiminnan tärkeä muoto. Eräissä tutkimuksissa kartoitettiin seurakunnan vapaaehtoistoimintaa ja nuorten kiinnostusta siihen. Kyselytutkimuksesta oli unohdettu kokonaan musiikki. Vapaissa vastauksissa tuli kuitenkin esille, että musiikki koettiin hyvin vetovoimaiseksi harrastukseksi. Muhoksen seurakunnassa sitä ei ole unohdettu, vaan vuoden 2008 vuosikertomuksesta ilmenee, että musiikki nähdään tärkeänä vapaaehtoistoiminnan muotona.

Muhoksen seurakunnan jumalanpalvelus- ja musiikkityön johtosäännössä todetaan ehkä hieman vanhahtavin sanoin, että musiikki elävöittää seurakunnan toimintaa ja koituu ihmisille mielen rakennukseksi. Jumalanpalvelus- ja musiikkityön johtokunnan tehtävänä on edistää ja kehittää jumalanpalveluselämää ja musiikkitoimintaa. Musiikkityölle on - paitsi jumalanpalveluksen merkittävänä osana - myös omana toimialueena asetettu tavoitteita. Muhoksen seurakunnalla on selkeä kehittämisen idea musiikin käyttämisestä työvälineenä seurakunnan kokonaistoiminnassa sekä varsinaisten seurakunnan tilaisuuksien ulkopuolella. Musiikilla ja tarjoamalla musiikkiharrastuksia tavoitetaan paljon myös niitä ihmisiä, jotka eivät aktiivisesti osallistu seurakunnallisiin tilaisuuksiin.

Oman toiminnan keskeiseksi painopistealueiksi on asetettu musiikin käyttö vanhus- ja perhetyössä sekä lapsi- ja nuorisotoiminnassa. Nähdään tärkeäksi, että lapsille ja nuorille tarjotaan mahdollisuus musiikkiharrastukseen ja ikäihmisille mahdollisuus osallistua yhteisiin virsi- ja lauluhetkiin.

Ajatus seurakunnan roolista osallistua laajempaankin musiikkikulttuuritarjontaan omalla paikkakunnalla näkyy esim. seuraavissa seurakunnan musiikkityölle asetetuissa toteuttamissuunnitelmissa: alueellisen musiikkitoiminnan ylläpitäminen kyläkirkkojen avulla

yhteistyö Oulujoki- Opiston Musiikkikoulun, Torvipoikien ja koulujen musiikkialan ihmisten kanssa konsertit yhteistyössä kunnan kulttuuritoimen kanssa. Näiden yleisten lausekkeiden lisäksi seurakunnan useilla kuoroilla ja lauluryhmillä on omat yksityiskohtaisemmat toimintaohjelmansa ja kehittämispyrkimyksensä, joissa etsitään myös uusia esiintymismahdollisuuksia ja yhteistyökumppaneita. Seurakunnan keskeinen rooli Muhoksen musiikillisessa kulttuuritarjonnassa näkyy myös siinä, että se on ollut kunnan kulttuuritoimen kanssa tai yksinomaisten järjestäjänä monissa korkeatasoisissa vierailukonserteissa, joita viime vuosina on ollut ilo kuulla Muhoksella. Viimeisimpänä esimerkkinä tästä ovat hyvin onnistuneet Muhoksen Musiikkipäivät, joiden järjestämisessä seurakunta oli aloitteellinen. Varsinkin nyt, kun kuntataloudessa eletään niukkuuden ja säästökuurien aikaa, on seurakunnan panos kulttuuritarjonnassa sitäkin merkittävämpi.

Kuorojen ja Torvipoikien asema seurakunnan yhteydessä on toiminnallisesti väljä. Jokainen ryhmä haluaa kehittää osaamistaan ja taitojaan ja etsiä haasteita musiikin monipuolisesta maailmasta. Seurakunta muodostaa taustayhteisön, joka antaa niille vapauden toimia voimavarojensa puitteissa varsin laaja-alaisesti. Esimerkiksi Torvipojilla on yhteistyötä maakunnallisella tasolla. Orkesterisoittamiselle tyypillinen yhteisöllisyys ei rajoitu pelkästään omaan soittokuntaan. Viime vuosina yhteistyöstä on ollut hyötyä siinä, että naapurikuntien puhallinorkestereista on löytynyt tarvittaessa lisäresursseja Torvipoikien riveihin.

Lehdissä olleissa haastatteluissa on Olavi Heikkinen ollut huolissaan siitä, ettei nuoria tahdo saada soittokuntaan. Ei sovi kuitenkaan unohtaa sitä, että Torvipoikien rooli kasvattajana on ollut merkittävä. Soittokunnassa on ollut vuosien mittaan useita kymmeniä nuoria jäseniä. Seppo Karppisen Muhoksen puhallinmusiikin historiassa 1919–1995 on kuva soittokunnasta vuodelta 1969. Laskin, että kuvassa oli ainakin 13 nuorta soittajaa. Vaikka nuoret usein lähtevät paikkakunnalta opiskelun tai työn vuoksi muualle, voivat useimmat jatkaa ja jatkavatkin musiikkiharrastusta jonkin toisen puhallinorkesterin riveissä.

Puhallinmusiikin uudistuminen ja modernisoituminen lisää nuortenkin kiinnostusta. Tästä ovat osoituksena lukemattomat nuorisopuhallinorkesterit. Suurilla paikkakunnilla on ollut mahdollista yhdistää koulutus nuorten orkesteritoimintaan. Esim. Oulun seurakuntien nuoriso- ja lapsiorkesterien tukena toimii oma Musiikkikoulu. Opetuksen kytkeminen nuoriso- ja lapsiorkesterien toimintaan on niiden elinehto. Myös Muhoksella Oulujoki-Opiston Musiikkikoulu antaa opetusta puhallinmusiikissa ja orkesteritoiminnassa, tosin tällä hetkellä vain Utajärvellä. Tuntuisi hyvältä, jos Torvipojat saisivat kaipaamaansa lisäresurssia ja nuorennusta omalla paikkakunnalla tapahtuvan opetuksen kautta. 50-vuotisen soittokunnan elämänkaaren soisi jatkuvan ja lähtevän uuteen nousuun. Onhan puhallinmusiikin historia Muhoksella esimerkki siitä, että svantovaiheiden jälkeen viriää uusi innostus ja uusi kehitysvaihe. 50 vuotta on kunnioitettava ikä soittokunnalle ja upea osoitus siitä, mihin innostuneet ja sitoutuneet ihmiset pystyvät. Toivotan Muhoksen Torvipojille ja muhoslaiselle puhallinmusiikille pitkää ja antoisaa elämää odoteltaessa puhallinmusiikin 100. juhlavuotta.

Saarna Muhoksen kirkossa 13.9.2009, kirkkoherra Jouni Heikkinen

Aihe: Kiitollisuus, Matt.11: 25-30

Armo Teille ja Rauha Jumalalle, meidän Isällemme ja Herrallemme Jeesukselle Kristukselle

Muhoksen Torvipoikien 35-vuotishistoriikissa kirjoitin tähän tapaan. ”Muhoksen Torvipojilla on aihetta juhlaan. Onhan 35-vuoden aikaan sisältynyt monia harjoituksia, esiintymisiä ja juhlatunnelman luontia. Torvipoikien työ on saanut rikastuttaa myös seurakunnan toimintaa. Kirkkoväki on virittäytynyt alkufanfaarien ja rytmien kautta yhteiseen jumalanpalvelukseen. Se on ollut mieltä ylentävää ja sydämiä avaamaan tarkoitettua ylistystä Taivaalliselle Isällemme.

Eräässä pöytäpuheessaan uskonpuhdistaja, musiikin ystävä ja tekijä, tohtori Martti Luther sanoo: ”Missä musisoidaan – siellä vaikuttavat salatulla tavalla katoamattoman maailman voimat ihmiselämän suojelemiseksi, kun hän ottaa käyttöön musiikissa olevat elvyttävät voimat.” Musiikilla ja erityisesti puhallinmusiikilla on saanut olla pysyvä sija eri tilaisuuksissa Muhoksella. Moni musiikkia harrastava ihminen on löytänyt oman paikkansa soittokunnassa. Hän on itse saanut elämänsä sisältöä ja samalla on voinut antaa kuulijoille elämyksiä, musiikillisia nautintoja.”

Tästä kirjoituksesta en ottaisi mitään pois vaan päinvastoin se on vahvistunut vuosien saatossa aina tähän vuoteen saakka, jolloin Torvipojat täyttävät kunnioitettavat 50 vuotta. Torvipoikien tehtävänä on messuissa säestää virsiä, jotka ovat rukousta, kiitosta ja ylistystä. Virret ovat monelle meistä jumalanpalveluksen helmi. Virsikirja on oikea aarreaitta meille luterilaisille. Se on syntynyt vuosisatojen kuluessa ja ammentaa aina kristinuskon ensimmäisiltä vuosisadoilta saakka. Suurin osa virsistämme on syntynyt tietenkin uskonpuhdistuksen jälkeiseltä ajalta 1600-1800 -luvulta.

Yksi rakastetuimmista satojen virsirunoilijoiden joukossa on ollut Lina Sandell. Hänen laulunsa ovat lohduttaneet meitä jo yli vuosisadan ajan. Lina oli ruotsalainen papintytär. Jumalan lapsen turvallisuus oli hänen keskeisiä teemojaan, joka kirkastui hänelle yhä enemmän elämän suurten vastoinkäymisten puristuksessa. ”Päivä vain ja hetki kerrallansa” syntyi juuri tällaisissa merkeissä. Näin Lina kuvaa silloisia tuntemuksiaan:

”Joskus kiusauksenamme on, että menetämme rohkeutemme, kun katsomme kohti tulevaisuutta ja mietimme vaikeuksia, joita se voi pitää sisällään. Eivät yksittäiset vaikeudet meitä useinkaan huoleta, vaan ennemminkin kaikkien huolien summa, työ, raataminen tai kärsimys ja koettelemukset, ne kasvavat mielessämme aina vain suuremmiksi. Miten minä selviän kaikesta tästä?, me kyselemme. Me murehdimme huomisesta ennen kuin se on edes tullut. Silti Herra Jeesus on itse sanonut: Kullekin päivälle riittävät sen omat murheet. Mitä hulluutta onkaan lisätä tähän hetkeen, tulevan hetken taakka! Meidän ei tule ottaa kuin yksi päivä, yksi tunti, yksi hetki kerrallaan, sillä jokaisena päivänä saamme uutta armoa, voimaa, uutta apua.”

Ei ole mikään muuttunut auringon alla sitten Linan päivien. Niin tutulta hänen ajatuksensa kuulostavat. On vaikeaa ellei mahdotonta olla murehtimatta omia murheitaan ja maailman menoa yleensäkin. Ei ihme, että yhä useampi suomalainen sairastuu masennukseen kun yritetään elää omien voimiensa varassa. Hyvällä säällä ja myötämässä voimia riittää mutta entäs sitten kun säät muuttuvat ja suuri mäki on vastassa? Jaksaminen on henkimaailman kysymys. Tunnettu juoksijamme Juha Väättäin on sanonut, että ”voittamisessa lopulta kysymys on henkisestä puolesta, riittäkö luovuutta, tasapainoa ja voimaa”. Elämän ulkoiset puitteet eivät ratkaise selviämistä. Henkiset ja hengelliset asiat ovat ratkaisevampia.

Kun me olemme täällä kirkossa, me hoidamme tai paremminkin hoidatamme kuolematonta sieluumme. Sen me teemme puhallinmusiikkia kuunnellessa, virsiä laulamalla ja kuuntelemalla Jumalan sanaa. Kirkon alkuaikoina, joista Uuden testamentin tekstit kertovat, tarvittiin uskallusta ja uutta rohkeutta kun kristinusko syntyi ja lähti leviämään. Omilla voimillaan alkukirkon kristityt eivät olisi selvinneet. Meidän tilanteemme on monella tapaa toinen. Elämme 2000-vuotisessa perinteessä, meillä on kaikki kirkon aarteet käytettävissämme. Mutta omassa varassamme mekään emme selviä. Ennemmin tai myöhemmin joudumme tunnustamaan heikkoutemme ja silloin pyydämme voimia Häneltä, jolta virsien tekijät ja muut kristityt ovat voimia pyytäneet ja saaneet.

Alttarikaide on puoliympyrän muotoinen siksi, että ajatellaan sen täydentyvän voittaneen seurakunnan jäsenistä, jotka ovat näkymättöminä läsnä. Me olemme taistelevaa seurakuntaa, meiltä odotetaan uskollisuutta. Joudumme taistelemaan monia kiusauksia vastaan, joista epätoivo ei ole vähäisin. Virsirunoilijat antavat meille sanat rukoukseen. He ovat näyttäneet myös esimerkkiä ja olleet uskollisia, että mekin jaksaisimme taistella sillä paikalla, jolla kukin olemme. Tämän takia kokoonnumme kirkkoon, kuten lukemattomat sukupolvet ennen meitä ovat tehneet.

Tänään saamme iloita ja kiittää erityisesti musiikin lahjasta, Torvipoikien soitannosta.

Moni työn ja kuormien uuvuttama on saanut avun ja levon Jumalassa. Olemme saaneet levähtää Jumalassa, tänäkin sunnuntaina juhlamessussa. Kiitollisuus täyttää mielemme. Aamen

Kiitossanat Muhoksen Torvipoikien 50-vuotisjuhlassa 13.9.2009 Jouni Heikkinen

Rakkaat juhlavieraat! Kunnioitetut Torvipojat

Kiitos ensiksikin kaikille niille, jotka ovat osallistuneet Muhoksen Torvipoikien juhlaan ja kartuttaneet tiliämme.

Kiitos juhlapuheesta Aira Salorannalle, historiikin pitäjälle ”torvipoika”-tohtori Seppo J.A. Karppiselle. Kiitos kuuluu myös kaikille tervehdyksen tuojille. Kiitos musiikin toteuttajille, jotka lahjojensa kautta ovat ilahduttaneet mieliämme. Kiitos emännille maittavasta ruuasta! Torvipoikien keskuudessa on vallinnut hyvä huumori. Se näkyy mm. Olavi-johtajamme antamassa haastattelussa Rauhan Tervehdyksessä. ”Kun juhlat on viikonloppuna juhlistu, alkaa kohta jo seuraavan Muistojen konsertin suunnitteleminen. Eikä siinä kaikki – puheita satavuotisjuhlan vietostakin sitten aikanaan on kyliltä kuulunut.”

HISTORIIKIN ESITYS 13.9.2009, Torvipoikien 1. klarinetisti Seppo J.A. Karppinen

Arvoisat juhlavieraat !

”Mikä on se maa, jossa tuhannet järvet kimaltelee? Missä metsät aavanmeren lailla tuulessa aaltoilee? Missä kantele herkimmin kansan sielussa soi? Se maa on Suomi, meidän armas synnyinmaa!” Näillä Kotiseutuneuvos Martti Lukan sanoilla minulla on mieluisa tehtävä Muhoksen Torvipoikien puolesta avata ”Muhoslaisen puhallinmusiikin 90-vuotisjuhla ja Muhoksen Torvipoikien 50-vuotisjuhlailaisuus” ja toivottaa teidät tervetulleiksi, tänään Koivu ja tähti -päivänä muistelemaan menneitä ja suuntaamaan katseet tulevaisuuteen.

Muhoksen Torvipojat perustettiin syksyllä 1959. Torvipojat oli järjestyksessään kolmas soittokunta muhoslaisen puhallinmusiikin historiassa ja taustayhteisönä aluksi toimi ja toimii edelleen Muhoksen seurakunta. Viisikymmentä vuotta sitten tapahtuneen perustamisen yhteydessä korostettiin sitä, että se toiminnallisesti täydentää ja tukee laaja-alaisesti muhoslaista musiikkielämää sitoutumatta aatteisiin, politiikkaan tai uskontokuntiin. Voidaan todeta, että Torvipojat on toiminut kuntalaisia yhdistävänä ja yhteisöä virkistävänä ja eheyttävänä tekijänä koko viiden vuosikymmenen ajan esiintymällä eri yhteisöjen ja järjestöjen tilaisuuksissa koko kunnan ja Oulun seudun alueella. Yksi päätehtävä on ollut tuoda vaihtelua ja musiikillista sielunhoitoa seurakunnallisiin tilaisuuksiin juhlapyhinä ja etenkin itsenäisyyspäivänä sankarihaudalla ja jouluisin osallistumalla vanhainkodilla pidettävään jouluhartauteen. Myös keväisin soittokunta on perinteisesti avannut Vappupäivän tapahtumat iloisella musiikillaan ja toivottanut kevään ja kesään tervetulleiksi esimerkiksi ”Taas leivoset ilmassa leikkiä lyö”- sävelmällään.

Soittokunnan johtajina ovat toimineet soittokunnan perustaja, edesmennyt kotiseutuneuvos Martti Lukka vuosina 1959–1969 ja vuodesta 1970 alkaen ylikonstaapeli, directus musices Olavi Heikkinen. Tällä hetkellä soittajiston muodostavat Oulun alueen soittajat, joilla sykkii ”Muhos-sydän”. Viimeiset alkuperäiset ”torvipojat ” Olavi Heikkisen lisäksi ovat klarinetisti Olavi Karppinen ja kunniavieraana täälläkin salissa oleva tuubisti Jaako Loukonen, jotka molemmat ovat lopettaneet soitannon muutama vuosi sitten terveydellisten syiden vuoksi. Tämän päivän kokoonpanossa on soittajia Muhokselta, Utajärveltä, Kempeleestä ja Oulusta. Torvipojat on yhä enemmän seudullinen

orkesteri, mutta sen kotipaikka on aina Muhoksella ja Muhoksen seurakunnan suojissa. Tarkastelen seuraavaksi lyhyesti muhoslaisen puhallinmusiikin historiaa alkuaajoista tähän päivään, mutta koko historiikka en ryhdy lukemaan, koska sen voi jokainen lukea jo vuonna 1995 allekirjoittaneen tekemästä Muhoksen puhallinmusiikin historia 1919–1995 -nimisestä historiikista, jota saa Muhoksen seurakunnasta. Historiikka tullaan laajentamaan jatko-osalla lähitulevaisuudessa.

Soittokunta-aate viriää 1900-luvun alussa

Jälkipolville ei ole suuremmin säilynyt tietoa soittokunnan alkua ajoilta. Muistiin on merkitty että soittokuntatoiminta Muhoksella alkoi viritä Suojeluskunnan suojissa joulukuussa 1919 eli lähes 90 vuotta sitten. Ensimmäiset soittimet – 7 torvea – ostettiin Oulun VPK:lta. Torvia alkoi soittaa sotilaskapellimestari Svedbergin johdolla tilanhoitaja Albert Mikkola, maanviljelijä Reino Tarvainen, Juho ja Kalle Lusikkakoski, liikennöitsijä Hannes Vuoritsalo, Antti Pohjola ja Valdemar Hartikka. Alkuvuosien johtajina ovat toimineet ylikapellimestari Pellonpää, Honkalan koulun opettaja Veli Aho, taitelija Martti Tarvainen ja opettaja Matti Viirret sekä ammattiopettaja Eino Piikki. Alkuvuosien soittajina ovat olleet Erik Ekroos, Viljo Lukka, Hannes Stenfors ja Eero Honkanen, Pauli ja Eljas Vainio, Martti Tarvainen, Emil Manni, Matti Hartikka, Martti Lukka, Jouko Karhu, Filippus Arola, Pauli Ukkola ja Kallas Korpikallio.

Kokoonpano oli yleensä seitsikko, jossa soittimet olivat vaskipuhaltimia eli -torvia: Pienet torvet olivat kornetteja ja isommat torvet baritoni-, tenori ja bassotorvia. Ensimmäisen soittokunnan taival päättyi vuonna 1939 puhjenneeseen sota-aikaan, jossa menehtyi neljä Muhoksen soittokunnan soittajaa: Eero Honkanen kaatui Talvisodassa, Eino Piikki ja Pauli Ukkola kaatuivat Jatkosodassa ja Kallas Korpikallio kuoli sodan aiheuttamaan sairauteen. VPK:n soittimet pakattiin laatikoihin säilytettäväksi v. 1941 rakennetun Pyhänlinnan suojeluskuntatalon kellariin. Tiedoksi, että osa näistä yli 100 vuotiaista soittimista on edelleen säilyttävänä Muhoksen kotiseutumuseossa.

Sotien jälkeen jatkettiin vuonna 1939 aloitetun Pyhäkosken voimalaitoksen rakentamista. Pyhäkosken harrastustoiminta oli vilkasta: liikunnasta, etenkin painiharrastuksesta, huolehti urheiluseura Pyhäkosken Pyörre ja kulttuuriharrastuksia olivat näytelmä- ja kuoro toiminta. Varastopäällikkö Hugo Hiltusen aloitteesta perustettiin soittoryhmä, joka lainasi soittimet Pyhänlinnan varastosta. Ryhmää alkoi vetää oululainen muusikko ”Allu” Alvar Hietanen ja soittajia saatiin voimalaitoksen työntekijöistä. Myöhemmin soittotoiminta vakiintui ja johtajaksi saatiin soittoaliupseeri Alvar Heinvirta, joka kehitti soittokuntatoimintaa eteenpäin niin, että Oulujoki osakeyhtiö päätti hankkia soittajilleen kunnolliset soittovälineet, mikä oli elinehto toiminnan kehittymiselle. Soittokunta alkoi harjoitella säännöllisesti kaksi kertaa viikossa. Esiintymiset liittyivät yhtiön tilaisuuksiin esim. Oulujoki ja Kemijoki-työmaiden harjannostajaisiin ja vihkimis- ja merkkitilaisuuksiin. Soittokunta ei saanut laajennettua konserttitoimintaa muualle kuntaan tai edes naapuripitäjiin, vaikka – mikä valitetaan on todettava – Pyhäkosken orkesteria on kuvattu ”lähes ammattitasoiseksi soittokunnaksi”, jolle olisi varmaan ollut iloa laajemminkin koko maakunnassa. Soittajat olivat nimittäin ammattimuusikoita tai entisiä varuskuntasoittajia, kuten maalari Heikki Mäcklin, jolle kapellimestari Heinvirta tarjosi soittajapestiä ja samalla siviilivirkaa yhtiön palveluksessa. Mäcklinin mukaan soittokunnassa ei ollut loppuaikana yhtään muhoslaista soittajaa vaan kaikki soittajat tulivat muualta Suomesta. Soittoharrastus oli erinomaista vastapainoa ja ajanvietettä raskaan työn lomassa varsinkin kun voimalaitostyömaat sijaittivat jokien varsilla, usein kaukana viihdekeskuksista. Kun Pyhäkosken ja muiden Oulujen voimalaitosten rakentaminen päättyi, tarkoitti se sitä, että myös soittokuntatoiminta hiipui vähitellen. Soittimet vapautuivat ja jäivät odottamaan uusia parempia aikoja. Yhtiön soittimia onkin jaettu Muhokselle, Vaalaan ja Utajärvelle perustetuille puhallinorkestereille.

Torvipojat syntyvät Seurakunnan soittokunnasta 11.11.1959

Maanviljelijä Martti Lukka, joka oli hankkinut soittajaopin itse oppimalla, sai elokuussa 1959 maanviljelijä Kalevi Korpikalliolta ja rovasti A.I. Heikinheimolta kehotuksen perustaa Muhokselle soittokunta, joka toisi nuorisolle kehittävän vapaa-ajan harrastuksen. Ideasta tuli totta 11. marraskuuta 1959 Muhoksen seurakunnan soittokunnan ensimmäisissä harjoituksissa, jossa Pyhänlinnassa varastossa olleet soittimet jaettiin soitosta kiinnostuneille pojille. Poikien joukossa oli esimerkiksi innokas ”pojankloppi” Olavi Karppinen, josta tulikin Martti Lukan lemmikki, koska Olli oli täsmällinen ja esimerkillinen kaikessa soittotoimessaan ja aktiivisin harjoituksissa kävijä.

Tätä päivämäärää pidetään myös Torvipoikien syntymäpäivänä, vaikka nimi ”Seurakunnan Torvipojat” otettiin käyttöön vasta vuotta myöhemmin ja joka myöhemmin muutettiin pelkäksi ”Torvipojat”-nimeksi. Nimen katsottiin sopivan paremmin myös seurakunnan ulkopuolisiin tilaisuuksiin. Torvipojat toimi Martti Lukan johdossa kymmenen vuotta, vuoden 1969 loppuun asti, jolloin Lukka oli 62-vuotias. Lukalle myönnettiin kotiseutuneuvoksen arvo 1967.

Kotiseutuneuvos Martti Lukan saavutuksiin luetaan Muhoksen puhallinmusiikin perinteiden jatkaminen ja uudelleen synnyttämisen tyhjästä, puhallinmusiikkitoiminnan vakiinnuttamisen, jolloin soitto-oppilaita oli lähes 100 poikaa tai tyttöä sekä yleisen musiikkikulttuurin ylläpitämisen Muhoksella. 1960-luvulla vuosittaiset harjoitusmäärät olivat jopa 70 kertaa vuodessa. Viimeisten vuosien aikana oli havaittavissa ”väsähtämistä”, koska soittajat muuttivat toiselle paikkakunnalle työnsä ja opiskelunsa perässä. Martti Lukan mielestä muita syitä olivat muut harrastukset ja ehkä liian vakavamielinen soitto-ohjelmisto, jota nuoriso ei kokenut omakseen.

Soittokunnan uudeksi johtajaksi valittiin ylikonstaapeli Olavi Heikkinen, jonka tehtäväksi muodostui vakiintuneen puhallinmusiikkitoiminnan ylläpitäminen ja virkistäminen. Olavi Heikkisen toimintaa vaikeutti se tosiseikka, että maaseutupoliisin tehtävä vaikeutti yhteisten säännöllisten harjoitteluaikojen sopimista. Tämän lisäksi -60 ja 70-luvun nuorten soittajien pakenemista kaupunkeihin töihin tai opiskelemaan ei pystytty korvaamaan uusilla soitto-oppilailla., joten jäljelle jäi vain Torvipoikien runkosoittajat. Voidaan todeta myös että 1970-luvulla vallitsi yhteiskunnassamme jonkin verran kotiseutua ja isänmaallisuutta väheksyvä asenneilmapiiri, jolloin ilman vanhempien tukea nuoria oli vaikea rekrytoida soittokuntaharrastuksen pariin. Presidentti Ahtisaaren myönsi directus musices -arvonimen ylikonstaapeli Olavi Heikkiselle (26.11.1998) Muhoksen puhallinmusiikkitoiminnan hyväksi tehdystä työstä. Heikkinen on onnistunut eheyttämään ja yhdistämään eri Muhoslaista yhteisöä omalla ainutlaatuisella ja rakentavalla toiminnallaan ja huumorillaan niin, että Muhoksen Torvipojat on saanut esiintymiskutsuja eri yhteisöjen ja järjestöjen tilaisuuksiin Muhoksella ja ympäri Oulun seutua. Hän oli myös vaikuttamassa vuonna 1986 Muhoksen Musiikkikoulun perustamiseen, mikä sittemmin on jouduttu lakkauttamaan ja siirtämään Kansalaisopiston yhteyteen. Viimeisen kymmenen vuoden aikana Muhoksen Torvipojat on säilyttänyt asemansa muhoslaisena puhallinorkesterina ja sen roolia eri tilaisuuksien juhlistajana on pidetty itsestään selvyutenä. Tilanne näyttää kuitenkin huolestuttavalta jatkuvuuden kannalta. Torvipojat on elänyt viimevuodet hiljaisuuden aikaa. Voidaan kysyä, onko puhallinorkesterin toiminta itsestään selvyys pienellä paikkakunnalla aikana jolloin lasten ja nuorison elämä täyttyy median ja teknologian tuomasta ärsyketulvasta? Mielestäni voimme ottaa oppia menneisyyden muutoksista. Muhoslainen puhallinmusiikki on noussut ”tuhkasta” aina yhä uudelleen. Ensimmäinen puhallinmusiikin jakso päättyi toiseen maailman sotaan, mutta uusi orkesteri syntyi. Toinen jakso päättyi voimalaitosrakentamisen päättyessä Oulujoella, mutta uusi orkesteri syntyi. Miten käy Torvipoikien hiljaiselon jälkeen? Löytyykö uutta sytykettä perinteen jatkamiseen, löytyykö uutta verta puhaltimien soittajistoon?

Hyvät juhluvieraat! Omasta ja Torvipoikien puolesta toivon, että viihdytte juhlassamme. Haluamme jatkossakin toimia sillanrakentajana muhoslaisten yksityisten ja yhteisöjen välillä kotiseudun ja koko Oulun seudun hyväksi. Haluamme ponnistella kaikin voimin sen eteen, että puhallinmusiikkitoiminta jatkuu Muhoksella seuraavienkin vuosien aikana suotuisasti! Jotta näin tapahtuisi, meidän tulee ottaa oppia historiasta ja siitä, miten edeltäjämme ovat selviytyneet vaikeista haasteista ja muutoksista kohti uusia mahdollisuuksia. Tervetuloa!
